

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Rendszer és ötlet

Debrecen, április 21.

Debrecen város tanácsa ma tartott ülésén három utca burkolásának dolgát tárgyalta le. A három utca mindegyikét már régen burkolni kellett, mert azok a legszégnyetesebb állapotban voltak. Az újonnan megnyílt Király-utca valóságos sártenger s ott minden forgalom lehetetlen, pedig éppen a Piac-utcai forgalomnak a parallel-utcára való levezetése miatt nyitották meg. A Batthyány-utca burkolatának állapota is megbotránkoztató. Végül a harmadik helyen, a Csokonai-téren is meg kell csinálni a burkolást nemcsak szépsézet okokból, hanem a forgalom lebonyolíthatása miatt is.

Mindezeket elmondtuk annak az igazolására, hogy a most jelzett utcák burkolása föltétlenül, gyorsan szükséges és tulong-tul megokolt. Ha tehát a tanács elrendelte a legsürgősebben ezek burkolási előmunkálatainak megkezdését, helyesen cselekedett.

A mai eset azonban más tekintetben mutat rá egy szomorú tényre. Arra ugyanis, hogy Debrecenben semmit sem igyekszünk rendszeresen csinálni. Pedig, hogy a rendszertelenség milyen károkat okozhat

és okozott már Debrecen városának, azt megtanulta a város közönsége a városszabályozásnál. Állandó panasz ma a közgyűléseken, hogy a rendszertelenül végrehajtott szabályozás, az ötletszerű telekvételekkel a város közönségére olyan terhek hárultak, amelyek alatt nyög most az adófizető polgár. Az esetről-esetre előre megfontolt és kijelölt irány nélkül való bolyongás, tévelygés a szabályozási terv utvesztőiben odajuttatta a szabályozási tervet, hogy a kögyülés annak végrehajtását fölfüggeszteni volt kénytelen. Éppen most fog tanácskozni egy arra a célra kiküldött bizottság, hogy rendszert hozzon a szabályozásba s megállapítsa, mely részeken, hol föltétlenül szükséges és lehetséges a szabályozási tervet végrehajtani akár áldozatokkal is, de mindenesetre úgy, hogy mérlegeljék a város anyagi erejét és hogy a szabályozási telekvételekkel ne jusson a tönk szélére Debrecen, ez a gazdagnak mondott, hitt és tudott Debrecen.

Ugyanezt, vagy ehez hasonló eljárást kellene követni nagyon sürgősen a burkolási dolgánál is. Ugy tudjuk, a város utcáinak burkolására már régen elkészült a burkolási program, azt a közgyűlés el is fogadta, arra a miniszter meg is tette a megjegyzéseit. Hol van ez a burkolási program? Mi történt azzal, miért nem kerül az megvaló-

sításra? Folyton, kérdésben is a véletleneket, a kényszerítő körülmények által előre tolt eseteket akarját bevégni, amikor egy-egy utca burkolásának elmaradhatatlansága kényszeríti oda a tanácsot, hogy cselekedjék valamit terv, program nélkül.

Mindenki elismeri, mindenki érzi és tudja, a közönség régen, sürgetően hangoztatja, hogy az utcák burkolása elsőrangú érdek, parancsoló szükség. Mégis, mintha ott, ahol a kérdés végrehajtását kell végezni, nem éreznének együtt a város közönségével és mintha a közönség sürgető követeléseit nem vennék kellően figyelembe. A tanács — úgy kell látnunk — nem eléggé erélyesen sürgeti a burkolási program végrehajtását és valószínű, hogy eddig még nem is gondolt arra, hogyan és miként fog hozzá ennek a nagyfontosságú kérdésnek megoldásához.

Elismerjük, a mai pénzügyi helyzetben nehéz dolog a burkolási program végrehajtására a szükséges fedezetet előteremteni, de hiszen ami muszáj, annak meg kell lenni. A burkolás pedig már igazán nemcsak kell, de muszáj. Sokkal kisebb jelentőségű dolgokra is akad fedezet, tehát ez a kérdés nem odázhathja el a dolog végrehajtását.

Hogy pedig a programnak tervszerű, rendszer szerint való végrehajtását sür-

LEGJOBB KALAPOK FEKETÉNÉL.

Evelin.

Irta: Barta Lajos.

A templomnak kelet felé nagy ablaka volt; kék és sárga üvegekből csillagalakura volt ez az ablak összeszerkesztve. Büszkék voltak rá nagyon mindazok, akiknek a templomhoz valami közük volt.

Az októberi napfény csodálatos enyhé- sége csókolta a templom körül a vadgesztenyefákat, a másodsor virágzó rózsákat és a kis füveket, amik a kertben, melynek közepén állt a templom, az utakat szeliden beszegték.

A napfény betört a cifra üvegeken át a nagy imádságos házba is, ahol már reggel óta dicsérték, kérték, zaklatták istenüket fiatalok és vének; a sárgán és kéken átszűrt napvilág kísértetiesé tett odabent mindent. A nagy gyertyák már ugyanis hosszú korommal égtek, terhes szaguktól és az emberi testek forró párájának savanyúságától volt fülledt a zajos templomi levegő.

A legelső padban, a jobb sarokhelyen, ott állt hosszú, sovány testével a lipovai Baumann. Fehér ünnepi tógája bő redőkben

omlott a testén végig; fején volt az aranyhimzéssel szegett kis fehér selyemsapkája. Cipőjét is levetette, fehér harisnyában állt ott; tetőtől-talpig fehérben, amiből, mint a lárvá kelt ki sovány, körülszakállas arca, hatalmas, horgas orra, annak két oldalán két mélyedésben petyhüdt szemhéjakkal hol kinyíló, hol bezáruló szeme. Bünbánatba volt elmerülve, de gőg és szomjas kajánság ült a vállain és lárvás arcával olyan volt, mint Heródes.

A templomnak nem volt karzata a nők számára. A földszint hátsó, napnyugati fele volt számukra rácscsal elválasztva. Vagy másfél méter magas, fehérre festett deszkafalból a mennyezetig emelkedett valami csunya farács és mintha mögötte rabságban ültek volna az asszonyok és a leányok. Apró parfümleheletek pihogtak azért elő néme- lyik selyemruhából és az imakönyvek mellett illatozó kövér birsalmák jó szaga derítette a nehéz levegőt.

Kék vászonba kötött vastag imakönyvek feküdtek a keskeny olvasópadkán a nők előtt; csak Evelin előtt diszlett egy piciny, filigrán könyvecske; vékony és könnyű la-

pokkal, a sogszögletű vastag héber írás helyett magyar betűk voltak rányomtatva. A ragyogó kis könyvecske, mely olyan volt, mint valami pillangó, amint fehér csontfődelei közül kiereszti könnyű szárnyait, magára vont az asszonyok és a leányok figyelmét.

— Milyen szép imakönyve van, Evelinke!

— Baumann hozta!

— Ez a Baumann, ez csak mindig gondol magára!

— Pesten volt; azt mondja, egy félnapig járt, míg a kedvére való könyvet talált. Mert félt, hogy nem fog tetszeni nekem.

— És maga magyarul imádkozik, Evelinke?

— Sokkal okosabb ez így! Nem hallják: ott künn a férfiak nem is győzik mondani, ha estig készen akarnak lenni azzal a vastag könyvvel. Nem hallják, csak úgy kapják be a szavakat, ham-ham-ham!

Picit és finomat nevetett, ámbár tudta, hogy nem illik. Nagy ókulárék mögül fekete selyemruhás öreg asszonyok haragosan is néztek rá. Evelin elhallgatott. A birsalmája után nyult és felszívta a pompás gyümölcs-

Az Avery Junior Planter négyzetben ültető tengerivetőgépek

kizárólagos képviselője és raktára

Bácher Sándornál,

Debrecen, Piac-utca 43. a Dreher mellett.

Bächer-Melichar-Johnston gépgyárakfiókja.

getjük, annak következménye, hogy az ötlesterü cselekedetek végre ne legyenek állandó szokássá és közigazgatási irányelvvé Debreczenben. A nehezen megszerzendő pénz okos, helyes fölhasználásának elve kívánja a rendszert. Hogy így van, csak egy esetet említünk föl. Gondoljuk el, hogy részben a szükség, részben az utcában lakó tekintélyek szava kimondatja egy utcának burkolását. A tanács kénytelen ezt elrendelni s végrehajtani, holott máshol a burkolásra nagyobb szükség van és a befolyásra elrendelt munka egy más méltányos szükséges munka költségeit emésztí föl. Ez nem történhetik meg, ha a programot tervszerűen hajtják végre.

Legyen egyszer már a rendszeresség az az egyenes út, amelyen Debreczen város szekerét huzzák.

A király hozzájárult a miniszterelnök előterjesztéséhez

A vasárnapi kihallgatás eredményei

Lukács László vasárnapi kihallgatása olyan nagy politikai jelentőséggel bír, amilyen az utóbbi időben egyetlen eseménynek sem volt. A kihallgatás ugyanis igazolta a többség politikáját és Lukács László minden előterjesztéséhez megkapta a király beleegyezését.

Ugyancsak nagyjelentőségűek a miniszterelnök további tárgyalásai a közös miniszterekkel. E tárgyalásoknak egyik anyaga a behívott katonák hazabocsátása is volt.

A miniszterelnök bécsi útjáról és annak eredményeiről a következő tudósítás számol be:

A kihallgatás.

Bécsből táviratozzák: Lukács László miniszterelnök, aki családja és titkára, Latino-

nek és a beléje nyomott szegfűszegeknek illatát. A fűszeres szagtól felcikázott az éhségtől kissé bágyadt szeme és orrcimpái hevesebben kezdtek el pihegni, mint a kis csikóé, amikor majd mindjárt szilaj futásnak indul.

— Jaj, de gyönyörű birsalmája van! — mondták Evelinnek.

— Az egész templomban nincs még egy ilyen birsalma.

— Baumann hozta Lipováról!

— Talán az ő kertjében is termett? Mondja, Evelinke!

— Az ő kertjében.

— Szép egy kert lehet, ahol ilyen birsalmák teremnek.

— Azt mondja Baumann, hogy ez semmi! Száznál több nemesített gyümölcsfa van otthon a kertjében. Azt kellene látni!

— És mi van a birsalmáján szegfűszeggel kiverve? Mutassa, Evelinke?

— Látják, hogy mi van! Az egyik felén egy szív van, a másik felén a nevem: Evelin.

— És ezt maga irta így bele? A szívet is, Evelinke?

— Baumann irta bele tegnap, vacsora előtt. Nagyon kért, hát megengedtem neki. Gondoltam magamban: na, ebben igazán nincs semmi! Vén bolond, töltsd a kedvedet! Te hoztad a birst, legyen meg az örömd érte!

vits Endre dr. kíséretében érkezett Bécsbe, vasárnap délelőtt hivatalos ügyeket intézett el és meghallgatta Vértessy államtitkár jelentéseit. Később meglátogatta a miniszterelnököt Haus Antal altengernagy, tengerészeti parancsnok, aki közel egy óra hosszat időzött nála. Közben értesítés jött a kabinetirodából, hogy ő felsége déli tizenkét órakor fogadja a miniszterelnököt magánkihallgatáson.

A miniszterelnök délután két óra tájban érkezett vissza az audienciáról a Magyar Házba. A miniszterelnök a másfélórás kihallgatáson jelentést tett a felségnek a politikai helyzetről és előterjesztette a kormány legközelebbi munkaprogramját.

Mint illetékes helyről jelentik, a kihallgatáson szóba került valamennyi aktuális kérdés. A miniszterelnök az előterjesztések egész sorát tette meg. Az előterjesztésekhez a király megadta hozzájárulását. A miniszterelnökhöz a király mindvégig igen kegyes volt.

A délután folyamán Thallóczy Lajos közös pénzügyminiszteriumi osztályfőnök látogatását fogadta a miniszterelnök.

A kihallgatás eredménye.

Lukács László miniszterelnök tegnap másfél órát töltött a király dolgozószobájában. A kihallgatás eredménye az, hogy a kormány és a nemzeti munkapárt most hozzáfoghathat további programjának megvalósításához, amelyhez a miniszterelnök a király hozzájárulását kikérte. Magyarországon a politikai irány nem fog megváltozni. Ez a tegnapi kihallgatásnak legfontosabb eredménye.

Mi lesz?

Bécsből táviratozzák: Magyar forrásból jelentik a Neues Wiener Tagblatt-nak: Tisza István gróf egyelőre megtartja a magyar képviselőházi elnökségét, mert a király azt akarja, hogy az új házszabályt ő léptesse életbe. A vezető állásokban sem fog változás beállni. A képviselőháznak az új ülészak megnyitására több fontos törvényjavaslatot fognak előterjeszteni s a bizottságok ezeket a javaslatokat azonnal fogják tárgyalni. A képviselőház érdemleges üléseit június első felében

— És ezt a kérdőjelet is Baumann irta a szívébe?

— Azt is a vén számár!

— És mit akar azzal kérdezni?

— Azt kérdezi velem, hogy remélhet-e?

— Szerencsés maga ezzel a Baumannal, Evelinke.

— Na hallják! Utálatos egy ember. — Meghálnék, ha egyszer megcsókolná a számomat.

Künn, a férfiak osztályában, váltakozó hangnemben folyt a daráló imádkozás. Mindenki hangosan imádkozott; néha különös hévvel vetették magukat a közös imádságból hatalmas folyóvá dagadt zajgásba; fönn az emelvényen tálszba burkolt felével, arccal kelet felé fordulva, mozgalmas és szünetlen gesztusokkal kísérve a szöveget, daldolva, mormolva, feljajdulva, elandalodva, az egetek ostromolva, zokogva és mélán szenvedve, pihenés nélkül imádkozott az előimádkozó; az egész férfisereg vele.

Néha, mint távoli vizesés dörgése, megdagadt a siralommal teli morgás, néha mintha rablótól megesett pásztornép jajgatott volna tehetetlenül, láthatatlan sötét erdőben, a bünöknek és a halálnak karjában; néha mintha összedőlt városok kövei előtt siratták volna a romok közt összezuzott csontokkal véresen fekvő csecsemőiket, szakállukat tépő apák, néha mintha benn a tes-

fogja megkezdeni, úgy, hogy föladatát a nyári szünidő előtt elvégezheti. A delegációk őszkor fognak Bécsben összeülni.

Fontos ügyek.

Bécsből táviratozzák: A külügyi hivatalban tegnap délelőtt a két miniszterelnök a közös miniszterekkel tanácskozott. Napirenden a külügyi politikának számos kérdése és a monarchia két államának fontos ügyei voltak. Ezek között legelső sorban katonai és kereskedelem-politikai kérdések szerepeltek. — A tanácskozásnak inkább tájékoztató célja volt és kötelező határozatokat már csak azért sem hozhattak, mert a két pénzügyminiszter a tanácskozáson nem volt jelen. — Lehetséges azonban, hogy már tegnap megegyezés jött létre a déli határon koncentrált csapatok viszszerendeléséről. Azt hiszik továbbá, hogy a tegnapi közös miniszteri tanácskozás után valahára hiteles értesülések fognak nyilvánosságra jutni az ujoncjutalék fölemeléséről. Magától értetődik, hogy ez az ügy még további tanácskozás tárgya lesz, mielőtt a két kormány ebben a dologban egyáltalában állást foglalhat. Az ujoncjutalék fölemelésének mértékéről és időpontjáról eddig nyilvánosságra jutott részletek legalább is koraiak.

Miniszteri tanácskozás.

Bécsből táviratozzák: Ma, hétfőn délelőtt tíz órakor a külügyi hivatalban miniszteri tanácskozás volt, amelyen Berchtold gróf közös külügyminiszter, Bilinski lovag közös pénzügyminiszter, valamint Lukács és Stürgkh gróf miniszterelnökök vettek részt. A tanácskozáson kizáróan fesztelen eszmecsere folyt a függő kérdésekről, amelynek nem volt formális közös miniszteri értekezlet jellege. A mióta ugyanis a két kormányelnöknek alkalma volt a közös miniszterekkel legutóbb tanácskozni, azóta több, mint két hónap telt el és számos függő kérdés, valamint azóta előfordult külügyi események szükségessé tették a ma délelőtti tanácskozást.

Bécsből táviratozzák: A minisztertanács végeztével a miniszterek arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a monarchia csapatainak

tekben nagy penitenciás gépek dolgoztak volna és fölemelték volna a karokat, a fők lehajoltak, a homlokok mind a föld felé fordultak, az öklök lecsaptak a piellre, hogy még a csontok is megrendültek és a szavak, amiket ennek a kíséretében mondtak, könnyörögtek, zokogtak, elfulladtak a magamegalázkodástól, feljajdulva a bünbánó fájdalomtól és mintha szertelen szerénykedésükben össze akarták volna önmagukat tépni. Az emberek sápadtak, szenvedők voltak, testi kin is gyötörte őket, tegnap délután óta étel, ital nem érintette a szájukat.

De délután lassan csordogáló melodiákba folyt át a társas imádkozás; az egymásbaolvasó, együttes gyorsan hadart sorok úgy folytak előre, mint apró kavicsok közt a hegyi patak lassan lejtő vize. Majd pedig elkezdtek a kiválasztott férfiakat felhívni a szentírás elé; a férfiak ott kis imádságot mondtak és aztán hangosan kijelentették, hogy valami nyilvános célra mennív adnak?

Elsőnek hívták föl a vendéget, aki ott hagyta a dárdai nagytemplomban apái ősi helyét és eljött a nagy ünnepre ebbe a gyülekezetbe; Baumann, a leggazdagabb ember, akinek vagyona talán kitett annyit, mint együttvéve valamennyiöké, akik a templomban voltak. Baumann kilépett a padból és szemét szerényen lesütve, mégis gazdag göggel, fölment az emelt helyre, megállt

Ruhákat vegyileg szárazon legszebben tisztít és fest bármilyen divatszínre.
PLISSÉZÉS és GOUVLÉROZÁS.
Fehérneműket, (gallérokat, kézzel) gőzmosással hófehérre és tükörfényre.

GŐZMOSÁS

VEGYTISZTÍTÁS

RUHAFESTÉS

HAJTÁJER PÁL

Telefon 10—27.

országghírű kelmefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosógyára Munkafelvételi üzlet: Debreczen, Csapó-utca 12. Törő-féle vendéglő mellett.

legénységét csak akkor lehet hazabocsátani, ha a szerb csapatokat már eltávolították az albán Durazzo kikötőjéből.

Sürgős utburkolások

Rendezik a Batthyány- és Király-utcát és a Csokonai-kertet

A vízvezetéki, csatornázási és egyéb olyan munkák befejeztével, amelyek az utca-burkolatok megbontásával jártak, most már éppen a végső pontjáig jutott el az a lehetetlen állapot, amely Debrecen utcáin a lehetetlen burkolatok szempontjából uralkodik. Alig lehet sürgösebb kérdés, mint a burkolási program végrehajtásának haladéktalanul való megkezdése. A legfőbb és legforgalmasabb utcák burkolata is lehetetlenül rossz.

Egyik leginkább szegénytelies állapotban levő utca azonban kétségtelenül a Batthyány-utca, amelynek gyalogjárójáról már régen megállapították, hogy az egyenesen életveszélyes. Kifejezésre is jutott ma ez a tanácsülésen is, ahol Magoss György dr. főügyész tetten szóva a dolgot és kívánta, hogy végre ezt az utcát rendezzék már egyszer. a Batthyány-utcán ugyanis, amelyen valamikor cement-burkolat volt, a gyalogjárókat a vízvezeték házi csatlakozásai miatt ismét felbontották. A bontás után azonban helyreállítani nem lehet a gyalogjárót s így vagy föld marad a gyalogjáró, vagy téglával burkolják ki a hézagokat s így mindkét esetben gödrös, veszélyes lesz a gyalogjáró. A tanács tehát belátva ez állapotok tarthatatlanságát, utasította ma a mérnöki hivatalt, hogy a Batthyány utca burkolásának tervét és költségvetését azonnal készítse el s azt még e hó végéig terjessze be, hogy a munkálatokat el lehessen rendelni. A burkolást aszfalttal fogják végrehajtani úgy a gyalogjárón, mint a kocsiúton.

Ugyancsak ma tárgyalta a tanács a Csokonai-kert és tér rendezésének dolgát is. A közgyűlés eredetileg a burkolásra 45000, a kert rendezésére 2500 koronát állapított meg. Az elkészült költségvetés szerint azonban a fejkövel való burkolás 80261 korona 69 fillérbe, a tarmakkal való burkolás 71432 koronába kerül. Miután tehát magasabb költségről van szó, a tanács az ügyet a közgyűlés elé viszi azzal, hogy a Péterfia-utca burkolásával egy-

időben kellene teljesíteni ezt a munkát is. — Egyben azonban elrendelte, hogy a parkírozást már most hajtsák végre s a kertrészt emelkedettebb aszfalt-gyalogjáróval vegyék körül.

Még egy utcának a burkolását rendelte el a tanács ma és pedig a Király-utca burkolását, amely fejkövel 28926 korona 53 fillérbe, fejkövel és aszfaltból 26044 korona 49 fillérbe. A tanács elhatározta az utóbbi módon való burkolást, ha a háztulaidonosok írásban kötelezik magukat a hozzájárulásra, ami különben részükről már szóval megtörtént.

Atiszacsegeinagypör

A Curia a zsellérek javára döntött

A hajdumegyei Tiszacsege község telkesgazdái és zsellérei között hosszú idő óta húzódo legelő-illetőségi per a napokban végre eljutott utolsó stációjára.

A Curia április 10-én hozott határozatával jóváhagyta a debreceni törvényszék végzését s ezzel együtt a telkesek és zsellérek között másfél esztendeje létrejött egyezséget is, amely körül több szenvedélyes, mondhatni: ádáz harcok keletkeztek. Eddig még teljesen ki nem derített módon illetéktelen befolyások igyekeztek érvényesíteni a per kimenetelét körül, ezek a befolyások azonban a Curia döntése folytán most már nem akadályozhatják meg, hogy háromszáz földhöz ragadt szegény parasztember az öt megillető jogosultságok birtokába jusson. Most már hihetőleg visszatérnek a békés állapotok e jóravaló, törekvő nép körébe s a megváltozhatatlanba immár bele fognak nyugodni azok a tényezők is, amelyek a több mint esztendeje jobb ügyhöz méltó buzgalommal dolgoztak azon, hogy botránypörrel dagasszák a tiszacsegeiek legelő-ügyét. A legfelső bíróság szava bizonyára le fogja szelni a további izgatásokat, melyek a többek között azzal a szomorú eredménnyel jártak, hogy Tiszacsegen a birtokviszonyok rendezetlenebbek, mint valaha.

— Ugy!

Csend lett; mindenki Baumann szavát leste. És Baumann hangosan mondta, hogy mindenki meghallja:

— Ezer forintot adok arra a célra, hogy ebben a templomban szép karzatot építsenek a nők számára.

A férfiak mind hátrafordultak, a rács miatt és a sok gyertyafényről nyugtalan, lobogó levegő miatt sem láthatták a nők közt ülő Evelint, aki ezt a nagyszerű ajándékot, ezt a roppant nagy összegű ajándékot, melytől valamennyien elámultak, megszerezte nekik. A nők is mind Evelin felé fordultak és hamarjában nem is tudtak mit mondani neki. De Evelin fölkelte és kisietett a templomból a gesztenyefák alá.

Baumann is visszament helyére, a padokból mindenhonnan üdvözlő kézszorítások nyultak feléje. Levetette cerimóniás fehér öltözékét, felhuzta cipőjét és ő is kiment a levegőre. Öreg nénik szellőztették magukat sápadó gyöngeségben a templom kertjében és fiatal leányok, asszonyok sétálgattak, szegfüves birsalmáikkal játszadozva a virágágyak közt. Az öreg nénik nehéz abroszokkal leterített, hajlitott lábú tömörfaasztalain odahaza, ott fekiidő aranyozott, piros és kék, régi vászonkötésekben. Schiller és Goethe, valamikor, még gyöngye szép ifjúságukban a német kultúra messzi

Alább hiteles adatok, bírósági akták és egyéb hatósági jegyzőkönyvek alapján lépésről-lépésre kísérik utjában a tiszacsegei nagypert, mert egyes fázisai kikiváncolnak a nyilvánosság napfényére abból a hivatalos ködből, amely eddig mint valami áthatlan takaró borította őket.

(A békés megegyezés.)

Tiszacsegen a földesurak 1784-ben kiadták a jobbágyok és a zsellérek legelő-illetményeit. Ez a kiadott terület a debreceni törvényszéknél 4551/1910. számú iratoknál fekvő jogerős urbéri ítélet megállapítása szerint 2173 hold, melyből egy egész telekre 43 hold esett; volt pedig 191 zsellértelek, melyre 990 hold esett. Ezt a területet a zsellérek használták mint a maguk legelő-illetőségi a múlt század hatvanas éveig. A községi jegyző ekkor lassankint kiszorította őket a legelőhasználatból, úgy, hogy az idők folyamán mindössze 60 zsellér használta, az is korlátozva, a legelőjogát. Az elrendelt betétszerkesztés alkalmával Dezső Ákos kiüldött telekkönyvvezető a nyomozás során a régi urbéri iratok, hiteles térkép, urbéri bemondatai táblák s a vonatkozó törvények alapján megállapította, hogy itt 191 jogosult zsellértelek van és ezeknek a javára föl is vette a betétbe a legelő-illetőséget.

A tiszacsegei zsellérek, hogy a legelőjük használhatóságához jussanak, 1911. év elején megbízták Sajó Béla dr. debreczeni ügyvédet, hogy a törvényes uton kérje és vigye keresztül legelő-illetőségi elkülönítését. — Sajó dr. 1911. május 3-án özv. Farkas Jánosné és társai tiszacsegei zsellérbirtokosok összesen 200 aláíró nevében beadta a legelő-elkülönítés iránti kérvényt, melynek folytán Bolváry J. Lajos, a debreczeni törvényszék által kiküldött bíró az elkülönítés iránti kérelem tárgyalására 1911. október 21-re, a helyszínére, határnapot tűzött ki. A helyszíni tárgyaláson úgy a zsellérek, mint a telkesek több százan megjelentek s a zsellérek a törvény szerint megejtett szavazás alkalmával egyhangulag a legelő-elkülönítés mellett szavaztak. Ezen a tárgyaláson a zselléreket Sajó Béla dr., a telkeseket Popper Mór dr. ügyvéd képviselte. Az eljárást vezető törvényszéki bíró ezen a tárgyaláson megismertette a felekkel az adatokat és felhívást intézett a felekhez egyezség kötésére. A telkesgazdák ekkor azt mondták, hogy ők nem készültek föl eléggé a tárgyalásra,

szárnyverése érintette őket, de már túl voltak három nagy divaton: a krinolinon, a vállujjon, mentén, a turnürön és most mindenféle kicsiny számárszöveget beszéltek. A fiatalok irigykedve néztek Evelinre, aki, mint a szarvas az erdőben, mélézva járt föl-le és nagyon el volt fogódva.

— Hiszen már volt neki felesége! — mondta egy asszony kiűn a kertben. — Mi tudjuk, mert azelőtti években Dárdán laktunk.

— Na és mi történt vele? — Éppen azt nem tudom. Meghalt, vagy elvált.

— Majd én megmondom, ha tudni akarják. Ugy verte agyon.

— Mit nem mond?

— Ne mondjon ilyent?

— Hogy történhetett ez?

— Hiszen azt még elgondolni is borzasztó!

— Én tudom, mert az anyám az Krámerleány és az ő boldogult felesége is az volt. Az én anyám anyjának volt egy huga, az férjhez ment egy bizonyos Weiszhoz. Az a Weisz Eszékre költözött, akkor meghalt a felesége, de ő akkor elvette az én apám mostoha testvérének a leányát; na és ennek az unokatestvére volt ennek a Baumannnak az első felesége. Egy kis szatócsboltjuk volt nekik Lipován, az ura hazajött a vásárról és

a kigöngyölt pergament-tekerés előtt, melynek fáján nagy ezüstkéz függött. Minden szem Baumann felé fordult.

— Mennyire taksálja őt? — kérdezte benn a padban Baumann első szomszédja a másiktól.

— Kétszáz ezer forintra!

— Azt tudja, hogy mivel kezdte?

— Lóbörökkel kereskedett.

— Igen; de azok a lovak még éltek!

— Hogyan érti ezt?

— Lopott lovak voltak!

— Mit nem mond maga?

— És tudja, mivel folytatta?

— Mondja!

— Pénzt adott ki a sokácoknak.

— Ugy?

— Ugy!

— Nos és

— És minden forint után minden hétre egy hatost szedett. A második héten két hatost.

— Mit nem mond maga!

— Számítsa ki, hogy ez hány percent?

— Nem rossz üzlet!

— Akkor már elkezdhetett gabonával kereskedni.

— És most nagy gözmalma van neki.

— Két emelet! És maga világítja világgal!

— Ugy?

Keztyük, harisnyák
Selyemharisnyák minden színben párja 3-50 K.

óriási választékban rendkívül olcsón
Lantos Csipkeáruházában

Sas-utca 4.
Kölcsönözhető p. l. o. t. a.

az egyezségre ugyan megvan bennük a hajlandóság, kéri azonban a tárgyalás elhalasztását. A halasztást megkapták s a bíró november 4-ére tűzte ki az új tárgyalást. Ezen a napon létrejött az egyezés, mely szerint a telkesgazdák elismerték 187 zsellérek jogosultságát, megállapították a felek egyértelműen azt a területet, melyre az elkülönítés kiterjed s megállapították azt az aránykulcsot, amely szerint a telkesgazdák s a zsellérek a legelő-területen osztozkodni fognak. Ezt az egyezséget a debreczeni kir. törvényszék a szabályszerűség szempontjából felülvizsgálta és 18448/1912. P. számú határozatával az urbéri egyezséget jóváhagyta és azt jogerős bírói ítélet erejével ruházta fel.

Ugylátszott ekkor, hogy az érdekeltek között ezzel helyreállott a békesség és a sok port fölvert ügy nyugvópontra jutott; a bíróság ugyanis a további eljárásra megtette a szükséges lépéseket, határozatát szabályszerűen hirdetményileg közzétette és ez ellen senkisémet élt perorvoslással. A telkesek, sem jogi képviselőjük, egyetlenegy bírói határozat ellen sem használtak törvényes határidőn belől jogorvoslatot s így a törvényszék határozata megtámadhatlanná vált. Az elkülönítés technikai munkálatai is megkezdődtek.

Tiszacsegén ezalatt néhányan, akik nem tudtak belenyugodni a dolgok ilyen sima elrendezésébe, hozzáálltak a szenvedélyek parazsának szításához. Különösen Bertalan Gábor református lelkész dolgozott a hangulat elmérgesítésén. Ez a pap már az egyezési tárgyalások alatt rendkívül izgató magatartást tanúsított, ugyannyira, hogy a zsellérek képviselője, meg az eljáró törvényszéki bíró szükségesnek tartották inteni a népet: valahogy fel ne üljenek holmi felelőtlen bujtogatóknak. Bertalan Gábor ekkor ígéretet tett, hogy nem fog többé beleavatkozni az eljárásba, de csakhamar túltette magát ígéretén. Alig jött létre az egyezés, telebeszélte a telkesgazdák fejét: ne hagyják, még ha huszezer koronájukba kerül is, hogy a zsellérek földhöz jussanak, öneki van egy törvényszéki elnök rokona, aki azt mondta, hogy semmi az egész törvényszéki határozat.

(A minisztérium beavatkozik.)

El kell ismerni: Bertalan Gábor lankadatlan buzgalommal tett-vett, fáradozott és munkájának meg is volt a gyümölcse. A gazdák a folytonos izgatás hatása alatt, amiben a község egyes felelős tisztviselői is

nem volt vacsora, mert szegény asszony nagyon rosszul érezte magát, tudniillik más-állapotban volt akkor. No és akkor úgy megverte, egyszóval attól halt meg.

— Ez mégis csak borzasztó!

— Borzasztó!

— Micsoda egy ember!

— És egy félmilliója van! Azt mondják.

— Tudja maga azt, kedves Evelinke, — mondta a fák közt sétálva Baumann Evelinke, — hogy már ki is néztem két gyönyörű szép sárga csikót. Majd megtanítom magát, azokat maga fogja hajtani.

— Ha fogom! — mondta Evelin és harsányan fölnevetett, hogy mindenki arra fordult.

— Ezer forint a két csikó, de az nem baj! Új hintót is veszek a két lóhoz.

— Az mind jó lesz magának.

— Most három szép szoba van a lakásban, de majd építünk hozzá hármat. És a butorokat maga fogja kiválogatni Eszéken.

— Hallja, szép butorokat kaphat ott!

— Nagyon szépeket. De én nem bánom, vehetjük a butort Pesten is.

— Nem azért, mintha komolyan venném, de mondja meg nekem: mit csinál az ember egész éven át egy olyan ostoba, ronda, sáros sokácfaluban.

— Ha az embernek elég pénze van, akkor mindig tud mit csinálni!

résztvettek, megbízást adtak Tervey Tamás dr. debreczeni ügyvédnek a lefolytatott eljárás megtámadására. Micsoda erők működtek közre, nem lehet tudni, annyi azonban tény, hogy az igazságügyminisztérium zászlót hajtott a bírói függetlenség elve előtt, amennyiben két rendeletet intézett a debreczeni törvényszékhez. Az egyik rendelet szabálytalannak nyilvánította a jogerős bírói eljárást és utasította a törvényszék elnökét: figyelmeztesse a referens bíró, hogy jövőre szabályszerű eljárást kövessen. A másik leirat elrendelte a betétszerkesztés szabályszerűségének felülvizsgálását és ez eljárás keresztülvitelére lekiáltte Gabona Lajost, a minisztériumhoz beosztott betétszerkesztő bíró.

Amikor ezek a rendeletek leérkeztek, Dezső Ákos betétszerkesztő telegkönyvezető a maga igazolására jelentést adott be a törvényszékhez; ebben a betétszerkesztés szabályszerűségét azzal is igazolta, hogy egy azonos esetben utasítást kért a minisztériumtól, amely akkor elvi jelentőségű utasítást adott ki s ő ezen utasítás szerint járt el ezuttal is. Ugyanekkor az eljáró bíró, Bolváry J. Lajos szintén felterjesztéssel élt, a melyben kimutatta a miniszteri rendelet törvénytelen voltát és azt, hogy ez a rendelet tele van jogi tévedésekkel. Ezek az előterjesztések és jelentések azonban nem érték el céljukat. Gabona Lajos miniszteri kiküldött ugyanis azt adta elő jelentésében, hogy semmiféle adat sincsen arra nézve, hogy a zsellérek valaha jogokat gyakoroltak volna, holott a hiteles térkép, az urbéri bemondás-táblák, a földkiosztási könyv, meg egyéb bizonyítékok mind az ellenkezőt tanúsították. A minisztériumban azután Gabona bíró jelentésének adtak igazat s a dolog oda bonyolódott, hogy a törvénynek meg nem felelő jegyzőkönyvek alapján megsemmisítették a betétszerkesztést.

(Egy harakiri.)

De támadtak az így alakult körülményekből egyéb érdekes és nevetni való események. A debreczeni törvényszék kelemen helyzetbe jutott, amelyből csak egy jogszolgáltatási harakiri útján vélt kikerülhetni. 9048/1912. P. számú végzésével a miniszteri rendelethez képest elrendelte az eljárás felfüggesztését s bár a miniszteri leirat szembem kimondta, hogy az egyezés jogerős, annak felülvizsgálása egyedül a bíróság jogkörébe tartozik, ennek dacára felfüggesztette az eljárást, nyilván azt gondolva: hátha a későbbi eljárás folyamán az érdekeltek el fognak állani kérelmüktől és az egyezségtől.

Ez ellen a végzés ellen Sajó Béla dr., a zsellérek ügyvédje, felfolyamodással élt, melyben kijelentik a zsellérek, hogy ragaszkodnak a bírói egyezéshez, kérelmüktől nem állanak el s az eljárás folytatásának elrendelését kérik. Ugyanekkor Tervey Tamás dr. a telkesgazdák nevében semmisségi keresetet adott be az egyezés ellen, de ezt a törvényszék hivatalból visszautasította, mert a törvény az ilyen ügyekben kifejezetten kizárja a jogorvoslatnak ezt a nemét.

A telkesek látván, hogy ilyen módon nem érnek célhoz, más eszközökhöz folyamodtak. Tervey Tamás dr. 1912. július 17-én 15099. szám alatt Kovács Pál és társai képviselésében beadott a törvényszékhez egy „kérvényük, esetleg felebvezésük” című beadványt, aminek ez a magyarázata: kéri, mondja ki a törvényszék hatálytalannak az egész eddigi eljárást s az egyezséget és kötelezze a zselléreket a költségek viselésére, — eddig „kérvény” a címe a beadványnak — ha pedig a törvényszéknek az a nézete, hogy a kérelmet a saját hatáskörében elintézni nem tudja, így tekintse „felebvezés”-nek a beadványt és elintézés végett terjeszse fel a debreczeni kir. ítélőtáblához.

(Ami kimaradt a határozattárból.)

A törvényszék felkiáltta a kérvényt esetleg felebvezést a táblához, amely — hogy esett, mint esett — olyan határozatot produkált, amely alkalmat adhatott a jogászvilágnak egy kis fejtörésre. Sajó Béla dr. felfolyamodására kimondta a tábla, hogy az eljárás

felfüggesztésének helye nincs, elrendelte az eljárást folytatását, azonban egyvideiül 2952/1912. urb. szám alatt hozott egy végzést Olchváry táblabíró előadásában. Ebben megváltoztatja a törvényszéknek azt a határozatát, mellyel az egyezséget már háromnegyed év előtt jóváhagyta, az egyezés jóváhagyását megtagadja, ehhez képest a kiküldöttnek ugy az említett végzés meghozatalát követően, mint az azt megelőzően foganatosított eljárást megsemmisíti s mindenekelőtt arra utasítja, hogy hívja fel a kérvénvezőket az iránt való nyilatkozatra: kívánják-e az eljárás folytatását és ha igen, hajlandók-e evégből kérelmüket a tiszacsegei közös urbéri legelő jelenlegi jogosult birtokosainak és jogosultságuk arányának megállapítására is kiterjeszteni s egyben ugyanazon záros határidő alatt erre irányuló keresetüket szabályszerűen felszerelve benyújtani.

De van még tovább is. Megemlíti végül a királyi ítélőtábla, hogy a felebvezést azért fogadta el kellő időben beadottnak. „mert azok az érdekeltek, akik a kiküldött előtti tárgyaláson és a folyamodók kérelmén túlterjedő egyezségi megállapodáson jelen nem voltak és ahoz hozzá nem járultak, amennyiben részükre az egyezséget jóváhagyó végzés egyáltalában nem kézbesítettett, az utóbbi végzést, midőn arról tudomást szereztek, az eljárás folyamán jogorvoslattal megtámadhatták. Igaz ugyan, hogy a felebvezést olyanok is aláírták, akikről megállapíthatónak mutatkozik, hogy az egyezés létrejötténél jelen voltak és akikkel a jóváhagyó végzés is közzétett, tekintve azonban, hogy a felebvezést aláíró hasonló érdekeltekkel való azonosága e helyütt teljes biztonsággal meg nem állapítható s tekintettel arra, hogy az ügy különben is csak egységesen volna eldönthető, a kir. ítélőtábla az utóbb említett felek kinyomozását és ezt követően a felebvezésnek anynyiban, amennyiben azt ők terjesztették elő, visszautasítását céltalannak és mellőzendőnek találta.

E végzés megértéséhez tudni kell, hogy az egyezés ügyében a törvény értelmében hirdetményi idézés eszközöltetett, ahol egyéni csupán a bizalmiférfiak értesítendőék és a hirdetmény folytán minden érdekelt értesítettnek tekintendő. Kár, hogy a fentebb ismerttetett határozat nem került bele a tábla határozatába; megérdemelte volna, hiszen senkisémet vonhatja kétségbe, hogy első osztályú elvi jelentőségű határozat!

(Egy rágalmozási per.)

A tábla határozata ismét forróvá tette Tiszacsegén a hangulatot. Tervey Tamás dr. a telkesek ügyvédje, kinyomatta a tábla végzését és több száz példányban szétküldte azt Tiszacsegére, azonkívül egy iratot is küldött ki a zsellérbirtokosok részére, amelyben kijelentik a zsellérek, hogy ők az ügy megindításakor tévedésből írták alá Sajó ügyvéd meghatalmazását, minthogy azonban meggyőződtek róla, hogy Sajó dr. nem az ő érdeküket képviseli, hanem ama 127 emberét, akiknek nincs legelőjük s akik így „az ő rovásukra akarnak legelőt szerezni, ennél fogva Sajó ügyvéd meghatalmazását visszavonják, és Tervey ügyvédet bízzák meg a képviselőtükkel. Sajó Béla dr. e miatt rágalmozásért feljelentést tett Tervey Tamás ellen, azonban a kitzűzött tárgyaláson, tekintettel arra, hogy az ügy még nem volt a kurián jogerősen elintézve és mivel nem akarta a beidézett tanukat Tiszacsegén nehéz helyzetbe hozni, visszavonta feljelentését, Tervey dr.-nak azon kijelentése után, hogy ő Sajót egyáltalában nem rágalmozta meg.

(Dönt a Curia.)

A debreczeni tábla végzése ellen Sajó Béla dr. felebvezést adott be, melyben az anyagi jogi szempontok megvilágítása mellett előadta, hogy lehetetlen állapotot teremt az, ha a legfelső bíróság eltűri, hogy egy jogerősen létrejött szabályszerű bírói egyezés ellen háromnegyed év múlva benyújtott felebvezés elfogadtassék és ennek alapján egy szabályszerű eljárás során létrejött, minden tekintetben szabályszerű bírói egyezés megsemmisítették. Eltekintve attól, hogy több mint 300

szegény ember megvédését kérte a tultengésig megnyilvánuló hatalmi törekvésekkel szemben, egyszersmind a jogrend megvédését is kérte a kuriától; mellékesen arra is hivatkozott, hogy ők, a zsellérek, hatalmi eszközökkel, melyekkel az ellentábor dolgozott, nem élhetnek, de nem is akarnak ilvenekhez folyamodni, ellenben biznak a kuria elfogulatlan igazságosságában.

A Curia folyó évi április hó 10-én Zsiros kuriai bíró referálása mellett felülvizsgálat tárgyává tette az ügyet és 50/1912. urb. szám alatt hozta meg végzését, mely a következőket tartalmazza: *A Curia a debreczeni ítélőtábla végzését, mint szabálytalanul megsemmisíti és a Tervev Tamás dr. által beadott felebezést hivatalból visszautasítja.* Az indokolásban kimondja a Curia, hogy a tábla határozata teljes egészében szabálytalan volt, mert a Curia megállapítása szerint az egyezséget megelőzően és az egyezés alkalmával lefolytatott eljárás az iratokból megállapíthatóan szabályszerű volt, az egyezés szabályszerűen jött létre, azt a debreczeni törvényszék szabályszerűen hagyta jóvá. Meg kellett semmisíteni a kir. ítélőtáblának egész eljárását azért is, — mondja tovább a kuria indokolása — mert egy olyan beadványt fogadott el az eljárás alapjául, melyet hivatalból vissza kellett volna utasítania. Megállapítja a kuria, hogy ez eljárásban hirdetményi idézésnek van helye, tehát a táblának az az indokolása, hogy egyesek nem voltak esetleg egyénileg értesítve, meg nem állhat. A kuria újból kimondja, hogy a megkötött egyezés jogerős.

A kuria fényes elégtételt szolgáltatott döntésével a debreczeni kir. törvényszéknek, különösen *Bolváry J. Lajos* referens bírónak, aki az ügyet kiváló szakértelemmel vezette és aki az ügyet kiváló szakértelemmel vezette és tériumhoz beadott jelentéseiben lándzsát tört a törvényes álláspont mellett. Sainos, hogy *Bolváry* bírónak nem lesz alkalma hasonló működés kifejtésére, mert folyó évi január 1-től elvonták a telekkönyvi osztály éléről. Miután a felfüggesztésre vonatkozó határozatot a tábla már jogerősen megváltoztatta, a kuria pedig az egészet jogerősnek mondta ki, ennél fogva folytatni kell az eljárást, amely már a mérnöki munkálatok közben szakadt félbe.

(A zsellérek a püspökhöz.)

Az immár lezárult birtokpörnek mellékajtsái is vannak s ezek között érdekességre nézve nem utolsó az az affér, amely *Bertalan Gábor* lelkész körül kerekedett. Tiszacsegeén köztudomású, hogy a telkeseket *Bertalan Gábor* ugratta bele a jogerős egyezés megtámadásába. A zsellérek *beadvánnyal akartak fordulni Baltazár Dezső dr. püspökhöz*, hogy elpanaszolják sérelmeiket és orvoslást kérjenek tőle *Bertalan Gábor* tulkapásai ellen. A beadványt azonban, amikor már harmincan aláírták, a *tiszacsegei csendőrség elkobozta* és beküldte a debreczeni kir. ügyészségnek. *Gáthy Bálint* kir. ügyész a zsellérek képviselőjének közbelépésére visszaadta az okiratot, amelyet azután összesen 151 tiszacsegei lakos irt alá. Ekkor a csendőrség *ujra elkobozta* az irást, mert *Bertalan Gábor* az aláíró 151 ember ellen *hivatalból üldözendő rágalmazás miatt* feljelentést tett; ebben azt állítja, hogy a zsellérek méltatlanul megrágalmazták őt, holott ő tévedéstől akarta megmenteni hivat. költségektől kívánta megóvni őket s ezért akadályozta meg, hogy a zsellérek legelőhöz iussanak.

Az ügyészségi megbízott a 151 aláíró ellen vádindítványt tett. Ez az ügy valószínűleg csak ősszel kerül tárgyalásra, amikor a terheltek a valódiság bizonyítását fogják kérni, mert a kuria határozata kellő világításba helyezi *Bertalan Gábor* eljárását, hogy vajon a zsellérek érdekében működött-e közre vagy sem.

Désyt leleplezték

A főpurifikátor a fekete listán

A nagy ágyunak készült marosvásárhelyi beszámoló politikailag teljesen jelentéktelen esemény, ami senkit sem lephet meg mert hiszen a beszámoló *Désy Zoltán*, mint komoly politikai vezér, akinek mondani valója is van, vagy lehet a magyar politikában, nem számított soha és csak botrányperre hozta a nevét szélesebb körökben forgalomba. A beszámoló legfeljebb kofálkodó gorombáskodásai által tűnik szembe, egyébként semmi új momentumot sem ez a beszéd, sem pedig *Apponyi Albert* gróf felszólalása nem hozott.

A szónokok kitértek arra is, hogy igaz-e vajjon, hogy ellenzéki jelöltek kormánytámogatással lettek képviselővé. Nos arra a felszólításra, amelyet *Désy Zoltán* és *Apponyi Albert* intéztek a kormányhoz beszédeikben, hogy nevezze meg ezeket az ellenzékieket, hamarabb megjött a válasz, mint hitték és szerettek volna.

A *Pester Lloyd* ma esti száma óriási föltűnést keltő leleplezést közöl, amelyben áll, hogy a többi között *Désy Zoltán* is kormánytámogatással jutott mandátumhoz.

A szenzációs, gyors és csattanós válasz általános megdöbbenést keltett politikai körökben s ezekben fölháborodással tárgyalják *Désy Zoltán* viselkedését.

Az eseményről a következő tudósítás számol be:

A marosvásárhelyi beszámoló.

Vasárnap délután volt Marosvásárhelyen *Désy Zoltán* beszámolója, amelyen *Apponyi Albert* gróf is részt vett.

Désy Zoltán beszámolójában irtó harcot hirdetett a kormány és az azt támogató munkapárt ellen. Melegen védte a koalíció pénzügyi gazdálkodását és kifejtette, hogy szerinte a kormány programját a bankszabadságnak, a véderőjavaslatok és a választójog terén megszegte. Beszéde során a többek között örületes gazembereknek nevezte a kormány többségét és kijelentette, hogy azt, amit most mond, soha visszavonni nem fogja. Polemizált *Tisza* gróf „Legyen már elég” című cikkével és azt mondotta, hogy nem fogad el tanácsot attól, aki lopott pénzen vásárolt mandátummal került a Házba. Elvben helyteleníti az obstrukciót, de nem mond le arról, mert más fegyvere ma nincsen az ellenzéknek. A jövőt illetően ezt mondotta:

Ha a többség tovább halad eddigi után, úgy az ellenzék is nevezetesen teszi, amíg összekerekülnek és egvikük eszik. A mai többség vezetőivel nem állanak szóba. Az egyedüli helyes dolog az volna, ha új választásokat rendeznének. Az ellenzéki pártok együttműködésének nem szabad lankadnia, sőt erősödnie kell.

Majd felszólítja a kormányt, nevezze meg azokat az ellenzékieket, akik kormánytámogatással jutottak a parlamentbe.

A különösen szocialista munkások és ifjuság által látogatott gyülekezet tetszéssel fogadta *Désy* beszámolóját. Utána *Apponyi Albert* gróf beszélt, *Lovász Márton* és *Héderváry Lehel*.

A kormány támogatta Désy választását.

A vasárnapi beszámolóval a *Pester Lloyd* ma esti számában foglalkozik s arra a körülményre vonatkozóan, hogy ellenzékiek is kerültek kormánytámogatással a parlamentbe, a következőket írja:

Több kerületben, de különösen a nemzetiségi megyékben, ha a függetlenségi jelölttel szemben nemzetiségi jelölt állt, a függetlenségi párti és a Kossuth-párti jelöltek úgy jutottak mandátumhoz, hogy a főispánok a kor-

mány tudtával és beleegyezésével, sőt utasítására összes erkölcsi és anyagi erővel, tehát pénzből is támogatták az ilyen Kossuth-párti jelölteket.

Igy *Apponyi Albert* grófnak, de még inkább *Désy Zoltán*nak érdeklődni kellett volna és tudnia is, hogy milyen származású erők támogatásával lettek képviselőkké. A nemzetiségi vidékeken az volt a kormány álláspontja, hogy inkább Justh- vagy Kossuth-párti, mint nemzetiségi jelölt legyen a képviselő. — Politikai körökben beszélnek, hogy éppen *Désy Zoltán*nak 1910-ben volt marosvásárhelyi II. kerületbeli választásánál is így történt. — A kormány ugyanis, amelynek Marosvásárhelyre is volt jelöltje, amikor látta, hogy *Désy Zoltán*nak jobb sánszai lehetnek, *nehogy a nemzetiségi jelölt győzzön, inkább őt támogatta. A kormány ugyanis egyenesen intézkedett ekkor, hogy Désy munkapárti ellenjelöltet ne kapjon és hogy így ellenjelöltjét legyűrhesse. Tehát éppen ő klasszikus tanu, hogy igen sok kerületben a kormány betolydása vezette győzelemre. A felsorolt statisztika fölértelenül beigazolja, hogy munkapárti ellenjelölt esetén Désynek sohasem sikerült volna Marosvásárhelyen mandátumot szerezni.*

Öt öngyilkosság és három baleset

A csendőri és rendőri jelentésekből

A mai nap folyamán a csendőri és rendőri jelentések kapcsán a következő híreket jelentették:

Hajdusámsonban tegnap reggelre felakasztotta magát *Kovács Károly* 32 éves napszámos. Valószínűleg pillanatnyi elmezavarában követte el tettét.

Ma reggelre Debrecenben gyufaoldatot ivott *Gáti Károlyné* 21 éves asszony, aki a nehéz megélhetési viszonyok miatt akart szabadulni az élettől.

Horog Verona 11 éves gyermekét szülei megfedték emiatt zsiros szóda oldatot ivott. A mentők beszállították a kórházba. Állapota súlyos.

Kovács Margit 18 éves leány, aki *Csapó-utca* 52. szám alatt lakik, nagymenyiségű sósavat vásárolt és azt megitta. Súlyos belső sérüléseivel a kórházba szállították.

Szügyi Márton 20 éves szabólegény Püspökladányban öngyilkossági szándékból négyezer magára lött. Súlyos sérülésekkel a debreceni kórházba szállították. Állapota súlyos. Csalódott szerelem miatt akart meghalni.

Peles János béres Hajdusámsonban tegnap összeverekedett egy kocsisal, aki a jobb kezét erősen megszurta. Beszállították a debreceni kórházba.

Vecsey Imre az egyik fatelepre igyekezett kocsiával, lovai valamitől megijedtek, elragadták a szekeret s a bennülő ember kiesett az ülésből. Homlokán és kezén erősen megsérült. A kórházban kezelik.

Sári Juliánna 10 éves gyermek petróleumot öntött a lámpába. A folyadék kiömlött a leány ruhájára, aki mikor a tüzhöz közeledett, lángot fogott ettől s a testén súlyos égési sebeket szenvedett. A kórházban ápolják.

Fekete István 70 éves koldus hetek óta a Hadházi-uti személtelrakodó telepről élmezte magát. Ma délelőtt, amint a szemét közül az eleség felét kiválogatta, rosszul

Gyapju szövetek legújabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
postakészletkötő, Debreczen, Kossuth-u. l.
(Első takarékpénztár palotájában.)

lett, összerogyott s a járó-kelők eszméletlenül találták a szemét tetején. Hívták a mentőket, akik az eszméletlen állapotban levő agg koldust a kórházba szállították.

Orosz zsidók átvonulása Magyarországon.

Menekülés a pogrom elől.

Budapest, április 20.

A múlt év vége óta és különösen ebben az esztendőben ismét fokozottabb mértékben üldözik Oroszországban a zsidóság legszegényebb, leggyámoltalanabb részét. Talán annak öröme, hogy a cár öfelsége és őszent-sége most ünnepelte családjának, a Romanov dinasztianak a háromszázéves uralkodói jubileumát.

Egy új zsidó-törvényt is alkotott az orosz parlament. Ez a törvény egyenesen arra a célra szolgál, hogy a szerencsétlen embereket minél alaposabban megnyomoríthassák. Az új törvény rendelkezése szerint zsidó ember csak abban az orosz városban maradhat meg és folytathatja mesterségét, ahol született s ahol az illetékeségét kellő rendőri irásokkal igazolhatja. Ezekről az irásokról azonban az orosz zsidók nem gondoskodtak, már csak azért sem, mert nem gondolták, hogy az irások beszerzésének az elmulasztása bajt okozhasson.

Amrosszul számítottak. Az orosz belügyminiszter rendeletet bocsátott ki, amely szerint ez év január elsején mindazok a zsidók távozni kötelesek lakóhelyükről, akik a megfelelő irásokat nem tudják bemutatni. Ennek irtózatosságot következése lett. Kereskedőket, iparosokat kergettek ki a boltiükből, a műhelyükből, olyanokat is, akik évtizedek óta éltek egy helyen és fontos tényezőivé lettek az illető város gazdasági életének.

Ez a nagy földindulás érezte a hatását lefelé is és ismét elkezdődött a nyomorult páriák idegenbe vándorlása. Magyarországon földraizi helyzeténél fogva, ennek az orosz kivándorlásnak egyik levezető csatornája, Innen, rendszerint Fiuméből indulnak Amerika felé, sőt Ausztriába is Magyarországon keresztül utaznak. Ez az orosz átvonulás állandó jelenség. Budapesten, átmenetben, mindig tartózkodnak orosz és román zsidók. Vagy a hazájukból mennek idegenbe, vagy idegenből jöttek vissza és tartanak hazafelé, szülőföldjükre. De akár mennek, akár jönnek, a magyar fővárosban pihenőt tartanak. Három nappal ezelőtt egyszerre nagyobb számú *kievi* zsidó érkezett Budapestre. Hogy számszerint hányan jöttek, kifizérhetetlen, azonban mindenesetre voltak legalább is ötvenen. Lehet, hogy sokkal többen is jöttek, de erről pozitív értesülést kapni lehetetlenség. A *Debreczeni Független Ujság* tudósítói elment három házba, ahová jószívű zsidók elszállásolták szerencsétlen orosz hitsorsosáikat. Am ezekben a házakban is már csak néhányan vannak, a többieket szétesztették maguk között az orosz földről régebben ide telepedett zsidók.

A szegénységnek, a piszoknak rettenetes félszei ezek a házak, ahol a társadalom eme legszegényebb rétegének a tagjai meghúzódnak. Rengeteg udvaru, nagy földszintes épület a Dob-utca 25-ik számú háza, ennek a kilences számú lakásában tizenkilenc orosz zsidót szállásoltak el. Am a nagyobb részük már tegnap délután el is távozott onnan, nagyrésztük Uipestre, néhányan pedig a vidéki városokba utaztak.

A legborzasztóbb a Holló-utca 14-ik számú házában első emeletén levő tömeglakás. Erről a házról, ha kívül is, belül is moziképen bemutatnák a közönségnek, senki sem hinné, hogy ilyenféle ház és lakás manapság akadhat még Budapesten.

Egy természetes, valószínűleg szintén orosz vagy lengyel zsidóasszony ezeket mondja furcsa magyarsággal:

— Jött ide három-négy napja orosz zsidók, sokak, nagyon sokak. Bementek szobába

tíz gyerek, aztán egy ember és asszony is sok, mindenféle nem tudom: hány. Volt közöttük három-négy ember jó ruhában, olyan szép ember, olyan finom, mint doktor. A többi nagyon szegény volt, pénz nem volt, egész megtöltötték egyik szoba, jutott másikba is, aztán elküldötték őket, mert nem is fizettek.

A Laudon-utca negyedik számú házában első emeletén hivatalos kvártélyadó család lakik. Ide is mintegy husz orosz zsidó jutott. Nagy részük ott van még most is, de a lakásadója titkolja. Természetes, hogy ezekben a lakásokban nem ismerik a bejelentés fogalmát, bajos is volna tizenöt-husz bejelentőlapot tölteni ki egyszerre és esetleg mindennap másikat tizenöt-husz bejelentőlapot. Még beszélni is bajos ezekkel az orosz zsidókkal. Alig akad közöttük egy-kettő, aki németül tudna, az óriási többségük még a német-zsidó zsargont sem érti. Még a lakásadóik sem tudják pontosan, mért jöttek, hová mennek, mi a panaszuik. És főképp: *mi a céljuk?* . . .

Finta Sándor szabadulása

A szamosújvári fegyház művésze.

Kilenc esztendei keserves rabság után két hónap múlva szabadul ki Finta Sándor szobrászművész, akinek robusztus talentuma a szamosújvári fegyházban revelt. — Finta Sándor szobrai, amelyeket műbarátok és ritkasággyűjtők vásároltak össze, külföldi művész körökben is feltűnést keltettek. Nevét hirtelen szárnyára kapta a hír s a dícsőség napsugara ragyogott be a cellája ablakán. A rab művészt Szamosúvárról tudvalevőleg Kishartára vitték s az ugynevezett állami közvetítő intézetben tölti büntetésének utolsó hónapjait.

Finta Sándor a fegyházban nyelveket tanult. Németül, franciául, olaszul ír és beszél. Azt tervezte, hogy szabadulása után Rómában fog letelepedni s az örök városban már magas protektorai is akadtak, akik gondoskodtak a műteremről. Maga Pius pápa is megtekintette a művész apró szobrait s érdeklődött Finta iránt, akit Fraknói Vilmos ajánlott a szentatya figyelmébe. Kishartán sokat gondolkozott a rab jövőjéről tervein s lemondott arról a szándékáról, hogy elhagyja az édesanyját. Leveleiben, amiket haza ír, bejelenti, hogy Nagyváradon rendez be műtermet s két-három évig itthon marad.

— Valahol kint a szülőföldben szeretnék egy kis intim ateliert, — írja egyik barátjának. — Olyan helyen, hol csöndben, magamnak dolgozhatnék. Rengeteg tervem van, tömördek témám és mérhetetlen kedvem a munkához. Társaságot nem óhajtok, egy-két jóbarát elég lesz nekem. Egyelőre csak anynyit akarok dolgozni, hogy szegény anyámat öreg napjaira megmentsem a gondtól s megszerezzek neki minden kényelmet. Aztán majd szétnézek kissé Párisban, Rómában, de élni mégis csak ott akarok tüköztenek.

Ennek az elhatározásnak kedves, romantikus háttér van. Finta Sándort várja valaki. Kilenc év óta várja Turkevén egy tanítókisasszony, a szép Eszti, aki kilenc esztendeje össze is kuporgatta a hozományát arra az időre, ha majd Sándor hazajön. Finta meleg szívvél gondol a rajongó szöke leányra, de a leveléből az tűnik ki, hogy a házasság egyáltalán nem jár az eszében. Csak az anyja mondogatja könnyes szemmel, a jó öreg Fintáné:

— Áldja meg az Isten Eszti, az ő kedvéért jön haza a gyerek . . .

Érdekes, hogy a szerelmes leány és a művész édesanyja egyforma lázban várja az utolsó hónapok elteltét. Az öreg asszonynak nincs nyugalma, nem alszik, nem eszik, ideges, a napokat meg az órákat számlálja. A szép Eszti épp ilyen türelmetlen. El is határozta kettecskén, hogy elmennek a királyhoz kegyelmet kérni. Engedje el ezt a pár hónapot. Befolyásos pártfogók el is igazították az utjukat Bécsben. Minden rendben volt és készültek a király elébe. A váravárt rab azonban megtudta, miben sántikálnak s szigorú levélben tiltotta el őket ettől a lépéstől:

— Nekem ne kérjenek kegyelmet. Nekem nem kell a kegyelem. Ha adják, se fogadom el. És ha meghallom, hogy Bécsbe mennek, sohase látnak . . .

Az öreg Fintáné, pedig a szép fekete ruhát is megvarratta, nem ment irgalmat könyörögni a fiának.

A béke felé

Holnap átadják a Balkán-államok választását.

Szofia, április 21. A Balkán-államok a nagyhatalmakhoz intézett válaszjegyzékét holnap fogják átadni, mert Szerbia kisebb szerkezeti változtatást ajánlott. A jegyzék tartalmának főrészét azonban már közölték a nagyhatalmak szófiai képviselőivel.

A béke aláírása.

Konstantinápoly, április 21. E hét folyamán a török és a bolgár főparancsnokok a Csataldza-vonalon találkozni fognak az előzetes béke aláírása végett.

Kongresszus a végleges szabályozásra.

Berlin, április 21. A Vossische Zeitung jeelnti Pétervárról: A hatalmak között ez idő szerint nem hivatalos eszmecsere folyik arra nézve, hogy az új balkáni helyzet által fölvetődött kérdések végleges szabályozására kongresszust hívjanak egybe. Hogy a kongresszus létrejön-e, nehéz volna megjósolni.

Bolgár álláspont.

Páris, április 21. A Temps pétervári levelezője jó forrásból arról értesül, hogy Bulgária Szaloniki bírásáért nem tervez döntő lépést. Mindazáltal a bolgár kormány a legerélyesebben követelni fogja Kosztrivit, Kailát és Vadénát. A bolgár kormány elismeri, hogy a görög kormánynak, teljes mértékben joga van Bulgáriával tárgyalni a békeszerződés területi pontjaira, mivel Bulgária és Görögország előzetesen erre vonatkozólag nem kötöttek szerződést.

A szövetségesek elégedetlenek.

Belgrád, április 21. A Politika jelenti, hogy a szövetségesek nincsenek megelégedve Albániának a nagyhatalmak által megállapított északi és északkeleti határaival és ezért a hatalmakhoz panaszjegyzéket fognak intézni, melyben a határok kiigazítását kérik. Szerbia azokról a területekről, amelyek az ő javaslata szerint nem Albániának jutnak, nem akarja visszavonni csapatait.

Nem tud élni Montenegró Szkutari nélkül.

Belgrád, április 21. A lapok a cetinjei sajtóiroda hivatalos nyilatkozatát közlik, amely szerint Montenegró még a szerb csapatok visszavonása után sem enged, mert *Szkutari nélkül nem tud élni*.

Le akar mondani Nikita a trónról.

Páris, április 21. A Temps jelenti Cetinjéből: *Nikita* király és miniszterei között napok óta véleményeltérések vannak. Pénteken a miniszterek a király előtt kifejezték ama meggyőződésüket, hogy a király a Szkutari-kérdésben tanúsított magatartása miatt *nem veheti tovább a koronát*. A király maga is méltányolta minisztereinek érveit és kijelentette, hogy hajlandó lemondani, ha a trónörökös elvállalja a királyságot. Erre vonatkozólag rögtön megkérdezték a trónörökös, ez azonban *határozottan elutasító választ adott*. A helyzet tehát változatlan maradt.

Az utolsó felszólítás.

Kattaró, április 21. Ma reggel érkezett ide a Move osztrák és magyar torpedóhajó. A hajóval egy francia tiszt érkezett, aki Cetinjébe ment s magával vitte a nemzetközi flotta parancsnokának fölhívását, hogy Montenegró csapatait Szkutari mellől vonja vissza, mert különben a hajók legénysége meg fogja szállni Antivárit, Dulcignot és Méduát. Méduába görög szállítóhajók érkeztek, amelyek a Szkutari mellől odaérkezett szerb csapatokat Szalonikin át hazájukba visszaszállítják.

Hazatérnek a szerbek.

Antivari, április 21. A szerb csapatok már eltávoztak Szkutari alól és Alessio felé vonultak. Görög szállítóhajók indultak el az albán kikötőkbe, hogy Szalonikibe vigyék a szerb csapatokat. A nemzetközi blokád megnyitják a görög hajók előtt és azonkívül a nemzetközi flotta néhány hajója fogja kísélni a szállítóhajókat.

A szerbektől elhagyott pozíciókat már megszállották a montenegróiak és most kizárólag montenegrói csapatok veszik körül Szkutarit.

Bulgária és a monarchia titkos szerződése.

London, április 21. A Daily Mail belgrádi tudósítója jelenti: Sikertudom, hogy Ausztria-Magyarország és Bulgária között titkos szerződés áll fenn, amely kölcsönösen kötelezi a két államot, hogy bármelyiküknek konfliktusok támad Szerbiával, tartoznak egymást fegyveresen támogatni. Ezt a titkos szerződést maga Ferdinánd király ütötte nyélbe a múlt nyáron, amikor Magyarországon tartózkodott. Tulajdonképpen egy régebbi megegyezésnek megújítása a titkos véd- és dacsövetség. 1908-ban ugyanis már volt egy szerződés Bulgária és az osztrák-magyar monarchia között, amelyet akkor a bolgár alkotmány módosítása utján kötött a két állam.

Vásári krónika**Tolvajok, verekedők, csavargók**

Az áprilisi vásár Debrecenben soha sem szokott nagyszabású lenni. Kevés állatfelhajtás s igen jelentéktelen kéziáru kerül forgalomra. Így a tolvajok, sipisták sem lelik meg olyan arányban, hogy a rendőrség jobb fogást csinálhatna kézrekerítésükkel. Inkább csak az apró alkalmi tolvajok jönnek be a közele falvakból, akik közül többet sikerült is a rendőrségnek lefűlelnie. Ezekről a következő krónika számol be:

Takács Lajos debreceni lakos szombaton este a „Kis-Debrecen” fogadóban mulatott a barátaival. Egyszerre egy idegen ember furakodott hozzá, aki elkérte az óráját. — Mire azonban körülnézett, a rokonszenves ismeretlen megugrott. A rendőrség az óratolvajt **Juhász** Mihály kerékgyártóságát személyében kinyomozta. A rendőrtől is meg akart lépni, azonban elfogták és letartóztatták.

Kézrekerült **Ösz Varga** Julianna többszörösen büntetett vásári tolvainő is, aki a város területéről örökre ki van tiltva. A jeles perszóna többet ült Mária-Nosztrán, és egyéb börtönökben, mint szabadon. Most is csipkét, harisnyákat lopott.

Ózvegy Vida Lajosné Nagylétáról került elő, zománcozott edények lopásán érték.

Kaszás János vasárnap éjjel **Molnár** Gábor hajduböszörményi gazdát, aki ittas volt, kicsalta a Petőfi-kertbe, ott benyomta egy bokorba s a pénzt el akarta rabolni. A rendőr azonban rajtaütött s a jeles egyént letartóztatta.

Elek János 67 éves ember csunor-lopásra adta a fejét.

Nagy Ferenc rovoit multu csavargó pedig tiltott visszatérés miatt került a rendőrség gyűrűjébe.

Két apróbb összetűzés is történt a vásárral kapcsolatosan. Holubán Péter ballaházi seprőkereskedő az est folyamán betért egy Kossuth-utcavégi korcsmába, ahol **Borsos** György nyírvasvári teknőkészítővel összeveszett, aki egy poharat az arcába vágott. — Könnyebben megsebesült, a mentők bekötötték.

A Nyugoti- és József kir. herceg-utcák sarkán, éjjel fél három órakor Somogyi András vásári hajcsárt, amint kifelé jött a vendéglőből, **Nagy** Gyula vásári fényképész társaival megtámadta és fejbevágta. Nagyot elfogták, társai azonban megugrottak.

Kolozsvári Kiss Imre első éves joghallgató zsebéből pedig ismeretlen tettes a mutatványos bódék között ötven koronát tartalmazó tárcát lopott ki.

Vitustánc a színház körül

Felebbezésre készülnek Beöthy szerződése ellen. — Debreceni küldöttség a belügyminiszteriumban.

A debreceni színház kérdése körül valószínű vitustánc készül, vagy van is már. Pedig mindenki azt gondolhatta, hogy a közgyűlés határozata és a tanács ama ténye után, hogy a szerződést **Beöthy** Lászlóval megkötötte, el fognak simulni a nagy hullámok, amelyeket a színház kérdés még a szokottnál is magasabbra vert föl. Azonban úgy látszik, hogy csak most következik még csak be igazán a fölfordulás, a zavar.

A tanács szombati határozatát ugyanis, amellyel a szerződést **Beöthy** Lászlóval megkötötte, azok akik a közgyűlésen is ellene voltak a határozatát emelt javaslatnak, meg fogják felebbezni. Így azután az a határozat, amelyet a közgyűlés utasítására hozott a tanács ismét visszatér a közgyűléshez, amely abba a helyzetbe kerülhet, hogy az ő utasítására hozott tanácsi végzést leszavaztatja.

Ezzel szemben mint egy budapesti esti újság írja, Debrecen város társadalmának és törvényhatósági bizottságának küldöttsége járt ma a belügyminiszteriumban, hogy a debreceni színház állandósításának **Beöthy** László tervei szerint való megoldását biztosítani igyekezzenek.

A küldöttségben résztvettek: **Baltazár** Dezső református püspök, **Márk** Endre dr. udvari tanácsos, az ügyvédi kamara elnöke, **Zádor** Lajos bankigazgató, **Szavay** Gyula Freund Jenő dr. tb. városi főügyész, **Nyíri** Ernő dr., **Tóth** István építész, **Petzkó** Ernő dr. kollégiumi tanár és még többen a törvényhatósági bizottság tagjai közül. A küldöttség fölkereste **Jakabfy** Imre és **Némedy** Károly államtitkárokat, megismertették velük a debreceni színház ügy jelenlegi állását és megnyugtatót kértek a színházi ügy megoldásának akadálytalan keresztülvitelére.

A küldöttséget az államtitkárok szívesen fogadták és azzal a megnyugtató bocsátották el, hogy Debrecen város intelligenciájának törekvései teljes méltánylással találjanak.

EGYESÜLET.

— **Az orsz. református tanáregyesület közgyűlése.** Május hó 13-án és 14-én tartja meg Budapesten az országos református tanáregyesület tizenkettedik rendes közgyűlését, melyre most bocsátották ki. **S. Szabó** József főjegyző és **Dóczi** Imre elnök a meghívókat. A közgyűlés mindkét napján élénk részt vesznek a debreceni tanárok is. **Kun** Béla dr. jogakadémiai professzor az egyházi törvények és a tanárok viszonyáról, **S. Szabó** József főgimnáziumi tanár a mai kor és a vallásnitásról, **Nyári** Béla főgimnáziumi

tanár pedig a hypothesis szerepéről a természettudományban tart előadást a közgyűlés keretében.

Hadházi gazdákból barlanglakó haramiák**Egy rettegett zsványbanda letartóztatása**

Hajdu- és Szabolcsvármegyék minden községét évek óta rettegésben tartja egy zsványbanda, amely eddig mindig ki tudta kerülni a büntetést. Mint nekünk Nyiregyházaról jelentik, **Jakab** Pál nyiradonyi csendőrmeister nemcsak a banda tagjait fogta el, hanem leleplezte az orgazdákat is.

Az ügyes csendőrmeister kiderítette, hogy a banda tizennégy tagból áll, melynek vezetői **Rácz** Imre és **Osváth** János, a kik valamikor hajduhadházi gazdák voltak, de onnan el kellett költözniök, mert az egész falu ismerte őket lopásaikról. Ekkor szervezték a bandát, amelyben a két zsvány szeretői is benne voltak. A zsványbanda a két vármegye minden nagyobb községének határában földalatti üregekben barlanglakást és raktárt rendezett be, úgy hogy ha valahol éjszaka feltörték néhány kamrát, magtárt, padlást, a zsákmánnyal elbújtak földalatti üregeikbe, ahol nyugodtan éltek addig, míg a nyomozás elaludt és ők veszedelem nélkül menekülhettek tovább zsákmánnyukkal, amelyet orgazdáiknak adtak el.

Tíz esztendeje üzi ez a banda a fosztogatást és pinceoduikban mindig meg tudtak huzódni a nyomozó csendőrök elől. Ezek a pinceüregek szinte kényelemmel voltak berendezve, ott hizlalták a lopott aprójószágot, míg aztán tuladhattak rajta. A csendőrök most egymás után járják be az elfogott banda tagjaival a községeket és a földalatti tanyákból hihetetlen mennyiségben kerültek elő a baromfiak, rengeteg zsír, husnemű, ruhafélék, puskák, házi eszközök és minden elgondolható portéka.

Annyi zsványtanyát kell átkutatni, hogy hetekig eltart, míg a több mint egy évtized óta garázdálkodó zsványbandával befejezik a nyomozást.

A japánok gyakorlati érzéke

azonnal felismerte az új gummisarok számos előnyeit!

Japán levélhordó

Ferdére taposás, kiskiklás, fáradtság, az idegek rázkódtatása kizárva! Bersonművek Budapest, VII.

Színház

HETI MŰSOR:

KEDD: A cigányprimás, operett. (C bérlet.)
SZERDA: Délután *Romeo és Julia*, színmű; ifjúsági előadás. Este *Róza néni*, bohózat. Bemutató előadás. (A bérlet.)
CSÜTÖRTÖK: *Róza néni*, bohózat. — (B bérlet.)
PÉNTEK: *Róza néni*, bohózat. (C bérlet.)
SZOMBAT: A cigányprimás, operett. — (A bérlet.)
VASÁRNAP: Délután *Lili*, operett. Este *Róza néni*, bohózat. (Kisbérlet.)

* **Róza néni.** A Magyar Színház szenzációs sikerű műsordarabja, Lengyel Menyhért „Róza néni” című vígjátéka kerül holnapután szerdán bemutatásra a debreceni színházban. H. Serfőzi Etel játssza a címszerepet, amelyben alkalma lesz fényes komikai tehetségének teljes kiadkozására. Kivülre igen jó szerephez jutottak: Vajda Ilonka, Uti Gizella, Lajthay, Bérczi, Kemény, L. Farkas Pál. A darabot Kemény Lajos rendezte.

* **Zilahné aradi vendégszereplése** a legteljesebb siker jegyében folyt le. Szombaton a „Katalin” címszerepét játszotta el s erről az alakításáról egyik aradi lapban a következőket olvassuk: „Legjobb szerepben láttuk ma este Zilahnyét. Katalint, a forró szívű cárnőt játszotta. Megjelenése, hangja valósággal predestinálja erre a szerepre, amelynek alakításával mindenütt, ahol fel lépett, dicsőséget aratott. Maga az operette is oly szép, zenéje oly friss, finom monumentális, hogy mindig elbájolja a hallgatókat. Katalin egyike azoknak az operetteknek, amelyek akkor is élnek és hódítanak, amikor a velük egykoru alkotások már rég elavultak, elfakultak. A címszerep nagy énekbeli feladatot is ró a személyesítőre s csak az operában is teljesen érvényesülő hang, a minő a Zilahné hangja állhat meg benne diadalmasan. Az opera illúzióját is keltette sok helyütt a mai előadás, kivált azokban a részletekben, ahol Kállay Jolán (Germain) Zilahnéval együtt énekelt. A vendég sikere teljes művészi siker volt.”

* **Ifjúsági- és népelőadás.** Szerdán délután 3 órakor rendkívül mérsékelt helyárral „Romeo és Julia” kerül színre. A címszerepét Pethő Pál játssza, a többi szereplők a régi maradványok.

* **Az elárverezett színház.** Berlinből táviratozzák: A megbukott Komödienhaus épületét tegnapelőtt bírói árverésen megvette a legnagyobb hitelező, a berlini telekvásárló-társaság egy millió háromszázezer márkáért. Az új tulajdonos a színházat ösztől kezdve ismét Pálfi Viktornak adia bérbe évi százötvenezer márkáért. Pálfi megint operettet fog játszani a színházban.

* **„Quo vadis?”** Tegnap lett bemutatva zsufolt ház mellett ez a „világcsoda”, ahogy a bécsi és pesti lapok nevezik Sienkiewicz világszenzációs 6 felvonásos regényét — az Apollo színházban. A darabról kritikát mondani felesleges, mert alig van olvasni tudó ember, aki ezt a gyönyörű regényt ne olvasta volna. — Nos hát a néző e filmsodán 2 1/2 óra alatt megtalál mindent, amit a regényben olvasott! Az alakokat tökéletesen elképzelni sem lehet, mint ahogy előttünk jönnek-mennek, sírnak, szenvednek. — Megdöbbentően hat a tömeg, beállítás, természet felvételek, izgalmas jelenetek. — Korhű öltözetek és a csodás rendezés csak emelik a darab szépségét. A színészek egytől-egyig művészek, köztük a nagy olasz tragikus színésszel: Novelli Amletoval az élükön, aki „Viniciust” kreálja. Valóságos férfi szépség „Petronius” személyesítője: G. Leremo, aki még kostümben is elegáns és bonvivant tud lenni. Érdekes alakok: Néro — Cattaneo Carló, „Ursus” — Castallani B. „Ligia” — Ginochi Lea. „Chilon” — Mastrinnes. A., aki, talán a legkérdősebb csodás alakításával valamennyi között. — Ha az ember ezt a darabot megnézte, nem

csodálkozik azon a sikeren, amiről a pesti és a külföldi lapok irtak s irnak már hetek óta. — Ugyancsak emelte a képek szépségét egy új találmányu vetítő lencse, amit az országban a debreczeni Apollo alkalmazott tegnap először, az ugynevezett „Busch”-féle „Glaukár” lencse. — Az Apollo ismét bebizonyította, amikor vidéken először mutatja be „Quo vadis”, hogy semmi áldozattól nem retten vissza, hogy közönségének állandóan ujdonságokkal kedveskedjék. — Kérjük a közönséget, sziveskedjenek jegyet előre lefoglalni.

HIREK

— **Tolcsvai Nagy Gábor — csendőrségi felügyelő.** A király Tolcsvai Nagy Gábor vezérőrnagyot, a magyar szent korona országai csendőrségi felügyelőjének helyettesét, a debreceni csendőrkerület parancsnokát, a csendőrség felügyelőjévé nevezte ki.

— **A pápa jobban van.** Rómából táviratozzák: A pápa tegnap már állítólag egy órát ágyon kívül töltött. Az orvosok kijelentették, hogy a pápa a tegnapi nappal a gyógyulás stádiumába jutott. Az orvosok konstatálták, hogy a pápa állapotában a javulás tartós. A beteg lázmentes és némi táplálékot vett magához. — A pápa egészségi állapotáról ma reggel nyolc órakor a következő jelentést adták ki: a pápa állapota állandóan javul és gyógyuláshoz közeledik, ezért jelentést többé nem fognak kiadni.

— **Egyházmegyei közgyűlés.** Az alsószabolcs-hajduvidéki református egyházmegye e hó 25-én, pénteken délelőtt 9 órakor tartja Debreczenben, a vármegyeháza nagytermében Szabó Lajos esperes, Kovács Gyula egyházmegyei gondnok elnöksége alatt tavaszi rendes közgyűlését.

— **Manuel exkirály völegény.** Manuel portugál ex-király bevezet a házasság révén. Eljegyezte Augusztia Viktória hohenzollern-sigmaringeni hercegnőt, Vilmos Ágost hercegnek, a Hohenzollern-Sigmaringen-ág fejének egyetlen leányát. Három szomorú év telt el, mióta Manuel elvesztette trónját. Utazgatott, forradalmat szított hazájában, hogy visszaszerezze a koronát, új rokoni összeköttetést keresett házasság révén, hogy valamely nagyhatalom segítse trónjára, többször költötték völegénységének híret, míg nem sikerült olyan menyasszonyt választania, aki szorosabbra fűzi eddigi rokonságát a német császári családdal, mert Augusztia Viktória hercegnő anyja, Mária Terézia bourhon-szicíliai hercegnő volt. A völegény ex-király még alig hogy megérett a házasságra, 1889. november 15-én született, menyasszonya nem sokkal fiatalabb nálnál, 1890. augusztus 19-én született Potsdamban.

— **A Magyar Tudományos Akadémia nagyhete.** A Magy. Tud. Akadémia április hó második felében szokta megtartani az évi beszámolókat és nagygyűlést is. Most ápr. 21-én s a következő napokon lesznek az érdelemleges ülések, míg 27-én, vasárnap az ünnepélyes nagygyűlés. Ilyenkor eítik meg a tagválasztásokat is. Debreczenből Pápay József főiskolai bölcsészeti tanár tagja az Akadémiának s az akadémiai nagyhete már fel is utazott Budapestre. Debreczenből az egyik megüresült helyre — mint jelentették — Darkó Jenő dr., a főiskolai bölcsészeti karon a klasszika-philologia rendes tanára van ajánlva levelezőtagnak.

— **Eskütétel.** A mai tanácsülésen tette le a hivatalos esküt Tikos Béla uionnan kinevezett erészlelő.

— **Telefon a vízműveknél.** A városi tanács ma elhatározta, hogy a vízművekhez bevezeti a telefont, hogy minden esetleges bajt, amely a vízvezetéknel esetleg előfordul, a közönség azonnal be tudja jelenteni.

— **A belglumi sztrájk.** Brüsszelből táviratozzák: A tegnapi nap teljes csendben telt el. Liègeben tizenötezer sztrájkoló gyűlést tartott, amelyen Vandervalde szocialista képviselő is beszélt. A beszédekben a sztrájkolókat nyugalomra intették. Ma a sztrájkolók száma valószínűleg félmillióra fog emelkedni. Mától kezdve a gyémántkőszőrösök is sztrájkolnak. Rotterdámban egyetlen Anversből jövő hajóról sem rakják ki az árut. Két hajó ezért vissza is tért Anverszbe. — Brüsszelből táviratozzák: A polgármester megerősíti azt a hirt, hogy a gázmunkások kedd este fölmondtak. Az újságszedők vasárnap elhatározták, hogy nem sztrájkolnak: keresetük ötven százalékát a sztrájk-kasszának adják ugyan, de politikai dolgokba nem akarnak beleegyezni. Két lap kivételével valamennyi megjelent s érdekes, hogy ez a két lap éppen a Le Peuple, a szocialisták félhivatalosa és a Petit Bleu volt, amelynek kiadója hetenkint százezer frankot ad a sztrájkolóknak.

— **Kitüntetések a debreceni helyőrség-nél.** A király Butala István 2. honvédszázredbeli századosnak, gazdasági tisztnek a koronás arany érdemkeresztet adományozta. Elrendelte, hogy Budai Aladár és Molnár József debreceni 3. honvédszázredbeli főhadnagyoknak és Kükemezei Bánó Lehelnek, a 2. honvédszázred számfeletti főhadnagyának a legfelsőbb megelégedés tudat adassék.

— **Visszautasított telekajánlatok.** Nyiri Ernő dr., Hódy Béla dr. és Gerébi Pál följajánlották a városnak a vágóhid mögött fekvő területeiket vásártér céljaira az elől lévő területeket 18. a távolabb fekvőket 16 korona négyszögölenkénti árrban. Geréby Pál följajánlotta még a Vilmos kaszárnya mögött a Hadházi-ut mellett fekvő 30 holdas földjét 26.000 korona, vagyis négyszögölenként 16 korona árrban abból a célból, hogy a város odaépítse fel a honvédkaszárnyákat. A tanács ma foglalkozott mindkét ajánlattal s kimondta, hogy azokat érdemleges tárgyalás nélkül visszaadja a benyújtóknak, mert a jelzett célokra a közgyűlés már kijelölt területeket s így ezekre szükség nincsen, másrészt pedig az ajánlatban kitüntetett árakat túlságosan magasaknak tartja.

— **A hálás apa.** A fiúmei gyorsvonat katasztrófájánál Éltető Gusztáv nyugalmazott főispán fiaeskája a teljesen összerombolt hálókocsi roncsai alá került és igazán a legnagyobb csoda, hogy a gyermek élve került ki a törmelékek alól. Megirtuk akkor, hogy a gyermeket borzasztó helyzetéből Németh József hálókocsi-kalauz szabadította ki. — Éltető Gusztáv igazán bőkezűen róttá le hálóját. Abbáziába magához hívatta Németh Józsefet, ötezer koronát adott neki és kitüntető felételek mellett ispánnak szerződtette százrégeni birtokára.

— **Ismét betörték a bikszádi zárdába.** Ma két hete adtuk hírül, hogy a bikszádi Szent-Bazil zárdába vakmerő betörést követtek el, amely azonban a házfőnök ébersége és férfias ellenállása folytán eredménytelenül végződött. Tegnap éjjel ismét szerencsét próbáltak a vasányok. A zárdáépület vaspántos ajtaját kifeszítették és már többen az éléskamra felé tartottak, hogy a közeledő görög-husvétra egy kis zsirozót vegyenek magukhoz. A zaira felébredt emberek kiabálni kezdtek, mire a házfőnök is felébredt és lakásából a sötét folyosón lévő rablókra rontott. A betörők elmenekültek s tegnapról kezdve a szerzetesek felváltva inspekción tartanak. A zárdabeliek most kétségbe vannak esve, mert a zárdafőnök éppen tegnap kapta meg az avasi szolgabíró határozatát, amely szerint semmiféle puska tartására engedélyt nem ad.

— **Tavaszi kalapujdonságok** Frank Testvéreknél, a megyeház mellett.

— **A flumel sztrájk.** Fiuméből jelentik: A Danubius hajógyár március 12-ike óta kizárt munkásai a sztrájknyán tegnap gyűlést tartottak, amelyen határozati javaslatot fogadtak el. A határozat kimondja, hogy a munkások a gyárvezetőség jogosulatlan magatartásával szemben egyelőre helvesebbnek tartják, ha elállnak a harctól és annak folytatását kedvezőbb időkre halasztják el. A határozati javaslat végül felszólítja a munkásokat, hogy hétfőn reggel 8 órakor pontosan gyűljenek össze a sztrájknyán, ahonnan csoportosan mennek a gyárba. Ma reggel a munkások egy része tényleg munkába állt, körülbelül 1200 ember.

— **Huszárlovak a rendőrségi szolgálatban.** Rostás István főkapitány ma bejelentette a tanácsnak, hogy a Vilmos-huszárezred parancsnokságával történt megállapodás szerint a debreceni rendőrség részére kincstári lovakat ad ki a parancsnokság. — Ezeket a lovasrendőrség együttesen fogja gondozni s öt év múlva a ló a lovasrendőr lesz. Az ellátást is tömegkezelésben végzik s így a rendőrök olcsóbban tudnak gondoskodni a lótartról. A tanács hozzájárult ehhez és kimondta, hogy ezzel szemben tartoznak a lovasrendőrök egy kisebb biztosítéki alapot létesíteni.

— **A város kisajátításai.** A debreceni kir. ítélőtábla több kisajátítási ügyben megváltoztatta a debreceni kir. törvényték ítéletét abból az okból, mert a tábla szerint a kisajátítási tárgyalásnál a város csak olyan becselőket nevezhet meg, akik egyik előző kisajátításban sem szerepeltek még hasonló minőségben. Így tehát most új eljárás indult meg, amelyekhez Debrecennek új szakértőket kell megneveznie. Így holnap reggel van a Marusinszky-féle telek kisajátításának tárgyalása, amelyre a város becselői ifj. Moritz Ferenc törvényhatósági bizottsági tagot nevezte meg. A város különben ez új tárgyalásokkal jól jár, mert ma a telekérték és az ár lényegesen leszállt.

— **A máramarosi halál-csalás.** Máramarosszigetről jelentik, hogy Hánka Imre vizsgálóbíró erélyes kézzel vezeti a vizsgálatot a Sztrulovics Lázár keselymezői kereskedő ellen család miatt folyamatba tett bűnyűben. Sztrulovics, amint ezt megirtuk, gyógyíthatatlanul beteg neje helyett egy más egészséges nőt vizsgáltatott meg a társaság megbízott orvosai által, akiknek véleményére azután a társaság elfogadta a Sztrulovicsné életére kötött 12.000 koronás biztosítást. A biztosítási kötvény kézhezvétele után Sztrulovics bejelentette neje elhalálását és követelte a biztosított összeg kifizetését. A vizsgálóbíró ujjában igen fontos bizonyítékok birtokába jutott, amelyek mind azt bizonyítják, hogy ezt a nagystilű csalást a furfangos keselymezői kereskedő többek közreműködésével követte el. Azt is kiderítette már, hogy ki volt az az asszony, akit ez év január hó 6-án Sztrulovics az orvosi vizsgálatra felvitt. Kökényesdy Mihály dr.-nak, a megkárosítani szándékolt Fonciére biztosító társaság jogi képviselőjének a kérésére a vizsgálóbíró elrendelte a Sztrulovicsné exhumálását. Szerdán bontják föl a Sztrulovicsné sírját és a megejtendő boncolás valószínűleg minden kétséget kizárólag igazolni fogja, hogy az elhalt asszony szervezetét régi betegsége, a tüdővész teljesen megromlalta.

— **Betörők a bőröndös üzletben.** Temesvárról jelentik: Az éjszaka Klein Jenő bőröndös üzletébe ismeretlen tettesek alkulcsal behatoltak s onnan nagymennyiségű árut elraboltak. A rendőrség a tettesek kézrekerítése iránt széleskörű nyomozást indított.

— **Polgári iskolai magántanulók figyelmébe.** Mindazon polgári iskolai magántanulók, akik a társulati polgári fiúiskolában június hónapban magánvizsgálatot tenni óhajtanak, szabályszerűen felszerelt kérvényüket, legkésőbb május hó 10-ikéig a Kereskedelmi Tanintézet Igazgatóságánál, Piac-utca 8. sz., I. emelet, adják be. Az igazgatóság.

— **A város katonaiskolai alapítványai.** A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya a szülöket és gyámokat értesíti, hogy a m. kir. honvéd Ludovika akadémiában, a m. kir. honvéd állatorvosi akadémiában, a m. kir. honvéd főreáliskolában, a cs. és kir. katonai nevelő és képzőintézetekben és a cs. és kir. haditengerészeti akadémiában az 1913—1914. tanév kezdetén betöltendő helyekre vonatkozó pályázati hirdetmények megérkeztek. Pályázati véghatáridő a honvéd állatorvosi főiskolába július hó 1-ig, a többi iskolákba május hó 15-ig. Debreczen városnak 3 alapítványi helye van üresedésben a m. kir. soproni főreáliskolában debreczeni illetőségű 14—16 éves, négy középiskolát végzett ifjú részére, mely alapítványi helyek elnyerése iránt a pályázati kérvények 1913. évi május hó 15-én, déli 12 óráig adandók be a tanácsi iktatói hivatalba. A vonatkozó hirdetmények a katonai és illetőségi ügyosztálynál (városháza, emelet, 19. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

— **Tüzes kalapáccsal megbélyegzett feleség.** Szatmárról jelenti tudósítónk: A makói Hnatyuk péknek, aki késsel lenyuzta hűtlen felesége arcáról a bőrt, méltó párja akadt a szatmármegyei Fülöpösdaróc községben. Két esztendeje élnek itt egymással vadházasságban Jóni Konkoly Sándor földmives és Bihari Erzsébet. A mult év aratása táján Jóni Sándor azt vette észre, hogy élete hitetlen társa szivesen hajlik más legény szavára is. Emiatt viszálykodás tört ki a fiatal pár között, aminek az lett a vége, hogy a féltékeny férj töböl levágta az asszony haját, hogy rövid hajjal ne tudja megynerni a legények tetszését. A rövid haj egy időre visszaadta a féltékeny ember nyugalmát, mig most rájött, hogy az asszony megint megosztja kegyeit más legénnyel is. Jóni Sándor elkeseredésében előbb beült a kocsmába, ott alaposan leitta magát, azután hazament, megtüzesített egy vaskalapácsot, azután bezárt ajtó mögött földre teperte az asszonyt és a tüzes kalapáccsal bélyegyet süttött Bihari Erzsébet homlokára. A megkínzott asszonyra a lakás ajtaját rázárta, elment hazulról és a szerencsétlen, meggyötört nő három napig fetrengett súlyos sebével éltlen-szomjan a házban. Három nap múlva a falubeliek mentették ki az asszonyt szörnyű helyzetéből és súlyos sebével beszállították a fehérgyarmati kórházba. Jóni Konkoly Sándort a csendőrség letartóztatta és bekísérte a szatmári törvényték fogházába.

— **Borzalmas öngyilkosság.** Szikszórol jelentik: Kerekes Kálmán szikszói mozgóór már régebb idő óta rossz viszonyban élt a feleségével. Szombat este is összeveszett az asszonnyal. Elkeseredésében Kerekes az örház mellett elhaladó sínekre feküdt. A gyorsvonat keresztülment rajta és a szerencsétlen embert darabokra szaggatta. Hozzá tartozói reggel találták meg szétszórt tetemét.

— **Blousok,** valódi kézimunka himzessel már 14 koronától. Grenadin blousok legdivatosabb formákban 7 kor. 90 fill. Halmágyi fiókküzletében.

— **Selyem és cérna keztyük** 1 koronától 10 koronáig kapható Vitáriusnál.

— **Tolvaj hajcsár.** Iván János juhász a debreceni vásárból hazamenet hajcsárnak fogadta Buda Mátyás rovott multu napszámot. Ugy látszik az uton be-betértek a kocsmákba és italmérésekbe, mert Vámospécsen a juhász azt vette észre, hogy eltiint a tárcája. Ebben pedig 240 korona pénze is. De a felfogadott hajcsár sem volt sehol. Feljelentette az esetet a csendőrségnél, ahol a nyomozási adatok szerint letartóztatták Buda Mátyást. A pénzt azonban szeretőjével együtt elköltötte.

— **Kutfurást** és javításokat olcsón eszközöl a „Debreczeni Rézműves és Kutfurási Vállalat” Arany János-u. 13.

A sasfiók öccse.

Megtalálták John Gordon-Bonaparte sírját. — A nagy korzikai utolsó szerelme.

A *San-Francisco Call* című amerikai újság ma érkezett számában hosszu, illusztrált cikk újságolja, hogy a san-franciscoi Laurel-Hill temetőben megtalálták *Napoleon utolsó fiának, John Gordon órásmesternek a sírját.* Ezzel a fölfedezéssel a nagy korzikai utolsó szerelmének, a szentheléni rabság retentő napjaft színező idilljének története elevenül meg, a maga érdekes adataival. A sírhelyet Kruger szuperintendens fedezte föl s bizony erősen elűt a párisi Hotel des Invalidesben levő Napoleon-sírtól: besüppedt domb, rajta néhány babérbokor és repkény. Sírkönek, feliratnak nyoma sincs. Aminthogy a temető lajstromába sem vették föl Napoleon fiának sírhelyét, mint Kruger mondja: kétes erkölcsű politikai motívumokból. Régi temetőőrök, akik a mult század nyolcvanas éveiben ott szolgáltak, határozottan emlékeznek erre a helyre, ahol John Gordon Napoleon temetésekor a francia kolónia és a washingtoni francia követség tagjai is megjelentek. John Gordont 1886-ban temették el a Laurel-Hill temetőben. Kruger fölfedezését nemcsak régi temetőőrök és a Napoleon fiára emlékező san-franciscoi emberek verifikálták, hanem John Gordon négy gyermeke, — Napoleon unokái — is, akik mind Kaliforniában élnek. Mrs. de Lancey, a Gordon legidősebb leánva, ugy beszéli, hogy a nagy száműzött utolsó éveit egy nő halhatatlan szerelme sugározta be: a nő a rabságba is követte. A családnak szent hagyománya, hogy ez a nő királvi vérből való volt, bizonyos *Louise hercegnő,* aki ismeretlen országból jött a szigetre, hogy az ő hőse mellett éljen.

John Gordon valóban Szent-Heléna szigetén született. A kis fiut egy házvezetőnő, Mrs. William Gordonra bízták, aki skót asszony volt, William Gordon edinburghi órásmester felesége. Napoleon parancsára Edinburgba szöktették a kis iut s ott új szülei adoptálták. Gordonék kevéssel azután Londonba költöztek, ahol Gordonnak órás- és ékszerüzlete volt. Napoleon fiát is erre a mesterségre fogta Gordon s a fiatal John, mikor önálló lett, New-Londonban nvított üzletet. Mrs. de Lancey híven őrizi fényképeit, amelyek nyomán megállapíthatjuk — a San-Francisco Call is közli egyiket — hogy John Gordon tőkéletesen Napoleon-arcu férfi volt. New-Londonban mindenki erről a hasonlóságról ismerte s az emberek megálltak körülötte, amerre ment:

— Ugy hasonlít Napoleonra, mintha az ikertestvére lenne!

John Gordonnak azonban rövidesen ott kellett hagynia New-Londonot, mert differenciái voltak egy üzlettársával s családostól San-Franciscoba költözött. Ott élt haláláig. Társult az egyik leghíresebb és leggazdagabb ékszerésszel, I. W. Tuckesszel s a város leg-

Dr. Weinreich-féle **Molyäther.**

Nehogy valami értéktelen utánzatot kapjunk, ügyeljünk a „Dr. WEINREICH” névre. Főraktár Ausztria és Magyarország részére: C. Brady, Wien I., Fleischmarkt 15. Debreczeni raktár: Központi drogéria, Piac-u. 20.

A fődvarnagi hivatal bizonylata szerint évek óta használatban van

a német császár ölelsége

udvartartásban, katonai ruharaktárakban és sok magánháztartásban mint megbízható hatású molyirtószert. Kapható minden jobb drogeriában, illatszerekkereskedésben 1.50, 2.50, 4.25 és 7.50 koronás palackokban. Porszóró hozzá 1.50 és 2.50 korona. Ismertetések ingyen és bérmentve.

Pharmakon G. m. b. H., Berlin SW. 29 és Frankfurt/M.

jobb órásmesterének ismerték. Mesterségében invenciózus ember volt, találmányai voltak. Komoly, nyugodt ember létere otthon sohasem beszélt a Napoleonnal való rokonságáról, de Napoleon arcképét a családi albumban őrizte. Csak olyankor beszélt Napoleonnól, mint apjáról, mások előtt, ha boros állapotban volt. Ágya mellett nagy vasszelence állt, abban őrizte Napoleonnól szóló írásait, ez a szelence egyik veienél van. Másik veienek, John de Lanceynek sokszor emlegette, hogy életének olyan titka van, amelyet csak halála előtt mondana el. Felesége a halálos ágyon kezdte elmondani a dolgot leányának, de Gordon belépett és csöndre intette, leányának pedig meghagyta, hogy a halála közeledtéig el ne árulja még azt sem, amit hallott. Gordon, egyik fiának állítása szerint, 1818-ban született, John Gordon születéséről August Fowener, a bécsi egyetem tanára is említést tesz Napoleonnól könyvében, a nagy korzikai törvénytelen gyermekeit felsorolva. Nála persze szétfoszlik a szép Louise hercegnő legendája, mert az ő adatai szerint: az utolsó sorban a szent-helénai házvezetőnő fia, akinek az anyja később Mr. Gordonhoz ment nőül, Gordon-Bonaparte 1886-ban halt meg San-Franciskóban, mint órásmester.

Most, hogy John Gordon-Bonaparte sírja helyét fölfedezték, francia egvesületek meg fogják jelölni ezt az emlékezetes helyet s márvány fogja hirdetni Napoleon utolsó fiának nevét. Aki már nem is vergődő tragikus sasiók volt, hanem egyszerű órásmester s apró kezekeket igazgatott-rakosgatott, bus karrikatúrája annak, aki a világ óráját próbálta megállítani, mignem a mutatók őt is félredobták, most száz éve...

Tud az Ön gyermeke már járni?

Próbált Ön már kis gyermekének, aki még mindig nem tud szaladni, Scott-féle Emulsiót adni? A Scott-féle Emulsiótól a gyermek hamar meg fog erősödni és különösen csontjai fogják a hiányzó erőt megnyerni, úgy, hogy hamarosan talpra fog állani és rövid idő múlva szaladni fog. A Scott-féle Emulsió azért van oly nagy sikere ily esetekben, mert rendkívül gazdag tápláló anyagokban és tartalmazza különösen a csontképződésnél nélkülözhetetlen ásványi sókat. A csukamájolajat nem lehet jobb alakban adagolni, mint.

SCOTT-féle EMULSIO

formájában, amely oly könnyen emészthető és oly kellemes ízű, hogy a legkisebbek is előszeretettel szedik elbírják.

De valódi Scott-féle Emulsióknak kell lennie.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott & Bowne G. m. b. H. címére Wien, VII. akkor egy gyógyszer után próbaadagot küldünk.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Mentés a sülyedő hajóról. Mandel Ármín újfelhértői szabómester az elmúlt évben érezte a bukás előjelét. Ezért összes üzleti árúit behozta Debrecenbe, ahol a Katz-féle zálogházban helyezte el azokat. A zálogjegyeket pedig Kupferstein Móni itteni ügynök által akarta értékesíttetni. Csalás miatt mind a ketten a törvényszék elé kerültek s a bíróság Mandelt három napi fogházra és 10 korona mellékbüntetésre, Kupfersteint 10 korona fő- és 5 korona mellékbüntetésre ítélte.

§ Garázda kocsis. A múlt év októberében Zámodics János püspökladányi fuvaros valami utasítást adott kocsisának. Ez azonban ahelyett, hogy elvégezte volna gazdája parancsát szembeszállt azzal, majd lekapcsolta a kocsiórát a sártisztító vasat s azzal úgy vágta fejbe Zámodicsot, hogy menten elborította a vér. A törvényszék súlyos testi-sértés miatt egy havi fogházra ítélte.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar 1000	828
Ország 1000	822
A magyar államkassza	82 90
Államvadás	728
Jelzálogháza	433 50
Értékpapír	728
Magyarországi	775
Köszönti vasat	655 50

Irányzat:

Nagyonésszámítolási kamatláb:

Bécs 5 1/2—5 13/16 %, Berlin 4 1/4 %, London 3 1/2 %.

Budapesti gabonátőzsde.

Szara K. (Strasser és Könyv, ábr. díjazás) távirati jelölés	0 85
Buza áprilisra	10 98
októberre	11 66
1913. szept.	9 25
Rész áprilisra	9 20
októberre	9 89
Zab áprilisra	8 51
októberre	7 89
Tengeri 1913. év május	8 08
júliusra	
Készlet változatlan.	

A VILLAMOS VASUT FEJLŐDÉSE.

Beszámoló az 1912. évről.

Vasárnapi számunkban adtuk közre a Debreceni Helyi Vasut részvénytársaság 1912. évi mérlegét, amely a vasutársaság nagyarányú fejlődéséről tett tanúságot. Most megkaptuk a vasut igazgatóságának évi jelentéseit, amelyekből meglehetősen állapotunk meg, hogy az igazgatóság nemcsak a részvényesek érdekeit tartja szem előtt, hanem mindenképen honorálja azokat az igényeket is, melyeket a város közönsége támaszt vele szemben, amint az a következő adatokból örövendetes módon kitűnik:

A debreceni helyi vasut a villamoskocsik forgalmának sürítése céljából az 1912. évben beszerzett 6 motorkocsit, az 1913. évben ismét 6 motorkocsit. **Ma már 30 motorkocsi és 10 mellékkocsi áll rendelkezésünkre.** Ezeknek segítségével az 1912. évben a kocsik közlekedése jelentékenyen sürítettett annyira, hogy a villamos kocsik az 1912. évben 1.050.940 kocsikilómétert teljesítettek, holott az 1911. évben csak 743.561 kocsikilómétert futottak, vagyis az 1912. évben a kocsikilóméterek száma 41,6 százalékkal szaporodott. Az 1913. év április hó 16-án életbe léptetett nyári menetrend szerint a villamoskocsik közlekedése ismét sürítettett.

A szállított utasok száma az 1912. évben 4.419.290 volt. Az 1911. évben pedig 3.373.132 vagyis az 1912. évben 1.046.158 a szaporodás, vagyis 31,2 százalék.

A teherforgalom fokozása céljából is jelentékeny befektetések történtek, amennyiben a közbiztonsági vágány folytatásaként egy 3 kilométer hosszú tehervágány létesült a Diószegi-úton fekvő gyárakhoz. Ugyancsak a közbiztonsági vonalon 260 méter hosszú kitérő épített. A szállított teherárak sulva az 1912. évben 1.763.868 m/m. volt, míg az 1911. évben 1.515.864 m/m szállított. A szaporodás 248.004 m/m. vagyis 16,3 százalék.

Érdekes adat az évi jelentésekben, hogy Debrecen sz. kir. város a területhasználati szerződés alapján a vasut nyereségéből az 1911. évről 3139 korona 96 fillért kapott, az 1912 évről pedig 3659 korona 30 fillérrel fog részesedni.

A gazdasági bizottság ülése. A város gazdasági bizottsága április hó 23-án, szerdán délelőtt 11 órakor a városház nagytérképében ülést tart, melyen folyó ügyeket tárgyalnak.

Ingyen ojtják a kiscsárdák állatait. A földmívelésügyi miniszter elrendelte, hogy ama kiscsárdáknak, állattartóknak, vagy tenyésztőknek, akiknek vagyona nincsen, állatait lépene, sercegő üszök és sertésorbánc ellen ingyen anyaggal, ingyen ojtásuk be. — Debrecenben most a mezőrendőrkapitányság hirdetményt bocsátott ki, amelyben fölhívta a szegényebb állattartókat, vagy tenyésztőket, hogy ojtatni kívánt állataikat Gerő Dániel állatorvosnál a mezőrendőrkapitányság Csapó-utcai épületében lévő helyiségében jelentsék be.

Az ipartestület szakosztályából. A debreceni ipartestület fodrász-, ács-, szobafestő- és kőműves-szakosztályai ma délután ülést tartottak, amelyben kérvényeket, idő előtti szabadításokat és tanonc-felvételek ügyét intézték el. Holnap a hentes-, kovács- és szabó-szakosztályok ülésének.

Csőd. A debreceni kir. törvényszék ma Kulesár Dezső debreceni írógépkereskedő és nyomda-vállalat cég ellen elrendelte a csődöt. Csődbiztos: Nagy Elemér dr. törvényeségi jegyző, tömeggondnok: Salió Béla dr. ügyvéd, helyettese: Kuthi Sándor dr. ügyvéd. Bejelentési határidő: 1913. június 30. felszámolási tárgyalás: július 30.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket jelenti: Steiner Mórész divatárú üzlet Budapest, Dohány-utca 10. Ifj. Streit Sámuel Veszprém, Szabó Jenő börgyára Budapest, Ráday-utca 11—13, Felberbauer István Hódmezővásárhely.

Eladó

Csapó utca 58. számú ház óriási telek, két utcára fronttal, 5 üzlethelyiség, 4 lakás, óriási gyárhelyiség, megfelelő nagy pincékkel. **Villamos megálló. :: Kispóstával szemben.**

Kiadó

ugyanott egy 3 szoba, előszobás modern lakás, egy üzlethelyiség, gyártelep és pincéhelyiségek. — Megmutatja a házfelügyelő. — Értekezhetni Fenyő Mihálynál Piac-utca 63. szám.

2676—1913. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. járásbírósnak 1912. V. 4285/3 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a Debreczenvidéki Taka rékpénztár részére lakosoktól 573 kor. tőke, ennek 1912 év április hó 21. napjától számított 8% kamatai és az eddig összesen 128 korona 20 fill. perkoltség erejéig 1912. évi október hó 22-en bíróság lefoglalt és 856 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok **1913. évi április hó 30-án délután 5 óra-kor** kezdetét veendő és Debreczenben, Csapó-utca 78. sz. a megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltek. Debreczen, 1913. évi április hó 9-én.

Olah Géza, bírói kiküldött.

Gyomorgörccs, kólíka, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitünőbb háziszser a

Hollandi

Gyomorcseppek

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárban Debreczenben.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár

Megérkeztek a tavaszi divat ujdonságai
 női kelmek, selymek, zephyrek,
 Voile de Lain, kretonok.
 Óriási választék! :: Előzékeny kiszolgálás!

Csödtömegeladási hirdetés.

A vb. Nagymagyaralföldi Építő- és Műszaki Részvénytársaság csödtömegéhez tartozó — a Vargakerti telepen levő — építési anyagokat, szerszámokat és gépeket, épület fákat, deszkákat, vasbeton építési cikkeket, ács- és fűrészszerszámokat, vasgerendákat, ajtókat, ablakokat, cementet, kavicsot, gipszet s egyéb az építkezéshez szükséges anyagokat és felszereléseket alulírott tömeggondnok szabadkézből tételként kiadja.

Az eladásra kerülő anyagok és tárgyak a helyszínén tekinthetők meg, azok részletes jegyzéke és ára tömeggondnoknál Debreczen, Piac-u 9. sz. tudható meg.

Dr. Szöllős Dezső,
 tömeggondnok.

Aspirin-Tabletták

(a közismert fájdalomcsillapító szer)

Hogy bizonyos legyen az ember, hogy csakugyan a valódi Aspirint kapja, mindig Aspirin-Tabletta formában kell, hogy kérje. Ezek eredeti csomagolásban, 1 üvegcső 20 félgrammos tablettával K. 1.20-ért, kaphatók. Minden egyes tablettán rajta van az Aspirin szó.

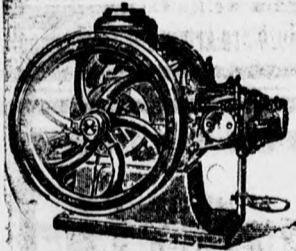
Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co.
 Elberfeld und Leverkusen
 b. Mülheim am Rhein.

A világhírű és a legújabb rendszerű

BOLINDER NYERSOLAJ-MOTOROK

és azok alkatrészei kizárólag

Ányos Imre cégnél kaphatók
 Budapest, VI., Podmaniczky-utca 17. szám.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlen jótállás! Jutányos árak! Kedvező fizetési feltételek! Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket!

TELEFON 12-76.

!! Kun sertéspepor !!

(Övszer)

Próbálja meg! Husz perccel megússza a vést!

Disznója mindig egészséges, ellentálló lesz!

Non plus ultra.

Már az Andrásnapi malacoknak kezdeni

!! kell adni, hogy a tavaszi s nyári betegségek el ne vigyék !!

Géza földbirtokos ur Pa Keltős és kisbirtokosa.

Számtalan elismerőlevel!

Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Tóth Béla utóda Kubek gyógyszerésznél (Tisza-palota), Josa és Jóna drogeriájában. 1 doboz 2 korona.

Figyelmeztetés: Ne tessék ezt holmi vásári portékával összetéveszteni, bár nem állítom, hogy ezzel a sertéspepor problémája meg van oldva, de a hirdetés svindlik közt egyedül bír komoly gyógyértékkel, mit aránylag kis hirdetéssel elért elterjedtsége bizonyít legjobban!

Gazdálkodóknál és teherfuvarozóknál jól bevezetett néhány

képviselőt

a legmagasabb jutalék mellett kereső-kimélők és szabadalmazott vontatható kézi-gereblye előállítására **G. John & Co., Neupaulsdorf** bei Reichenberg, Böhmen.

Vízvezetékszerelők

Telefon 957. figyelmébe! Telefon 957.

Kanálisrostélyok bűz elzárókkal, aknarámak elzáróval, csapszekrények, csapszárvédőcsövek és csapkulcsok és mindenféle más öntvények telepemen kapható.

FÁI BERTALAN

VASÖNTÖDE ÉS GÉPMŰHELYE
 MESTER-UTCA VÉGÉN.
 Tanulók felvétetnek.

1161—1913. v. k. szám.

Árverési hirdetés

A debreczeni kir. járásbírósnak 1912. V. 2727/5. sz. végzése folytán közhírré tettik, miszerint dr. Tóth János részére debreczeni lakosoktól 184 kor. 70 fill. tőke, ennek 1912 év november hó 1. napjától számított 5% kamatai és az eddig összesen 88 kor. 10 fill. perköltség erejéig 1913. évi január hó 13-án bíróság lefoglalt és 629 K-ra becsült butorok és egyéb ingóságok **1913. évi április hó 25-én de után 4 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben, Monostorpályi u. 4. sz. a és Erzsébet-u. 17. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltek. Debreczen, 1913. évi március hó 28-án.

Olah Géza, bírói kiküldött.

APRÓ HIRDETÉSEK

Levelezés
 Örögöm! Családi ügyben távol voltam, tegnap érkeztem haza. Ha emlékszik még az Angyalára és akar komolyan megismerkedni, úgy kérem e lap kiadóhivatalába „Angyalka” jellegre írni, hogy a megismerkedés hol és mikor lehetséges.

Különféle
 Legjobb minőségű szobapadló lag és a világhírű „Cirin” parket kenőcs, melyet kefélni nem szükséges, a parkettet fényessé teszi. Kapható a Deutsch üzletben.

Valódi edes nemes szegedi paprika
 különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer-, gyarmatáru nagykereskedésében, pénzügyi palota Telefon 79.

Vízvezeték, csatornázás, központi fűtéseket
 szakszerű kivitelben látással mellett. — Tervrajtot és költségvetést díjtalanul készítenek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom. Gvenes Antal. Miklós-utca 29. sz. Telefon szám 379.

Ki szép és tartós c. t. óhajt venni vagy
 rendelni az bizalom, keresse fel Falusi Károly polgári és katonai cipész mestert, Csánó-u. 41.

KONYHA ÉS ELŐSZOBA berendezések készen kaphatók, nagy választékban, Weisz Ferenc asztalos, József-kir.-hercegutca 7. szám. Telefon: 10-90.

Karszalagos utcai hirdaparusítók felvétetnek jó keresésre. Jelentkezhetni a kiadóhivatalban Piac-u. 49., II-ik udvar -ső em.

Eladók a Bika-szállodából kikerülő ócska ajtókat, ablakokat, plékeket, épületfákat, csatornákat, cserepeket. Értekezhetni helyszínen a tulajdonosnál, Venyigével.

Jéggyári hűtőkamra kiadó. Cim Jéggyár. Erzsébet-utca.

Lakás
 Miklós-utca 22. szám alatt 4 szobás utcai lakás hozzátartozóval, légszuszvillagítással kiadó. Cim ugyanott a fűszerüzletben.

Lakatos vagy asztalos műhelynek való helyiség és egy szoba kiadó. Széchenyi-u. 44.

Három szobás utcai lakás kiadó május 1-re Darabos-u. 48.

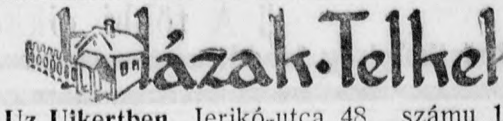

Allást kap
 Ügyes fiúk lakatos tanulóknak felvétetnek fizetéssel. Weisz Ede Piac-u. 38.

Keresek 4 éves gyermek mellé egy rendes családból való jó kis leányt Jó bánásmódban részesül. Cim a kiadóhivatalban

Takarítónő felvétetik iroda takarításra. Jelentkezhetni hétfőn reggel 9-től 11-ig Piac-utca 49., II-ik udvarban, az első emeleten.

Azonnali belépésre egy gép és gyorsírásban valamint a német nyelvben jártas gépirónő felvétetik. Pályázatok a Debreczeni Fémárugyár, Böszörményi-ut 6. szám alá adandók be.

Lázak-Telkek
 Uz Ujkertben, Jerikó-utca 48. számú 1200 négyszögöles szőlő jutányos áron bérbeadó. Tudakozódní 649. sz. telefonon lehet.

SZALMAKALAPOK

női, leány-, férfi- és fiu-,
diszített és diszitetlen.

Müvirágok

legolcsóbban és nagy választékban
Schwarz M. L-nél,
Piac-utca 52. Megyeház mellett.

Mack-féle
KAISER-BORAX

Előkelő Toaletszer
Százeczer családban használatban,
finomítja és szépíti a bőrt, megvédelmezi
minden időjárás ellen. Csak valódi piros kar-
tonban á 15,30 és 75 fillér. Kaiser-Borax-
Szappan 80 fillér. Tola-Szappan 40 fillér.
GOTTLIEB VOITH, WIEN III/1
Mindenhol kapható.

Gyermekjáték

a ruhamosás elvégzése a

Persil

Önműködő mosószerrel.

Jótállás mellett ártalmatlan! Chlor nélküli

Félórai főzés után

vakító fehér ruhát!

„PERSIL” kiméli a vásznat és a
fehérneműt az ústben való
kifőzés után olyan szép lesz, mintha a
napon a szabadban lett volna fehérítve.

Gyár: Gottlieb Voith, Wien III/1.
Kapható mindenütt.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
úri szabó divattermébe
a legfinomabb angol

DIVAT SZÖVETEK

városi ujbérlház 26. A nagy-
érdemű urak pártfogá-
sát kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF

MEGHIVÓ.

Az Általános Vállalati R.-társaság

I. évi rendes közgyűlését

1913 április hó 30-án d. u. 5 órakor
Debreczenben, a Korona Takaré- és Hitel-
szövetkezet helyiségében (Piac-u. 9., 1. eme-
let) tartja meg, melyre a t. részvényeseket
ezennel tisztelettel meghívjuk.
Debreczen, 1913 április hó 21.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés és ezzel kapcsolatosan
a zárszámadás és mérleg bemutatása.
2. Felügyelő-bizottság jelentése és határozat-
hozatal a számadás tárgyában.
3. Határozathozatal az igazgatóságnak és fel-
ügyelő-bizottságnak adandó felmentvény tárgyában.
4. Három felügyelő-bizottsági tag választása
3 évre.

Tönkretették a rossz pénzügyviszonyok

a vásárlási kedvet, miért is az alanti cég előnyös
alkalmi áraival igyekeznek azt megszerezni. Gyönyörű
ujdonságok és az árakról az alantiek

szolgáltatás	tájékoztatóul:	90 fill-151
Madeira batiztok		1-10
Francia delainok		2-48
Divatcsikos bluz selymek		10.-
Tricotin selyemernyők fek. és színes		3.-
Csípkebluzok		2-50
Delainbluzok		1-50
Mosó bluzok		4-80
Mosó pongyolák		—96
Női ajour harisnyák minden színen		—96

Óriási választék férfi- és női fehérneműekben,
női muszlin és selyemharisnyák, fűzők, pongyo-
lák, bluzok, aljak, rövidárúk, bélések, pipere-
illatszerek, kiegészítők, vászonsebkendők.

!! A gyermekruhadonságok megérkeztek !!

Állandó alkalmi vétel.

REICHMANN DIVATÁRUHÁZA
PIAC-U 85.

ROYALLAL SZEMBEN.

KOLLARIT

BÖRLEMEZ KAUCSUK-KOMPOZÍ-
TÍVVAL BEVONT
SZAGTALAN FEDÉLMEZ

KOLLARIT-BÖRLEMEZ

kaucsuk-kompozícióval bevont ruganyos, vi-
harbiztos és időálló szagtalan fedélemezt. :
A jelenkor legjobb tetőfedélemeze.

VÉGTELENÜL TARTÓS.

Régi zsindelytetők átfedésére kiválóan al-
kalmass. Sem mázolni, sem mészlével be-
kenni nem kell.

Debreczenben kapható Mező Ármin fatereskedőnél.

TELEFON 632. SZÁM.

Alapított 1893. évben.

TELEFON 632. SZÁM.

Üzletáthelyezés miatt rendkívüli árleszállítás

HALMÁGYI SÁMUEL

női és leányfelöltők legnagyobb áruházában Piac-utca, a főpostával szemben.

Üzletemet f. évi augusztus hóban a szemben levő SZEDLÁK-féle házba helyezem át, hol a mai kor igényeinek megfelelő
modern áruházat rendezek be, miért is tulhalmozott raktáramból a rossz pénzügyi viszonyokra való tekintettel

nagy csoport kiállítását rendezek.

I. CSOPORT.

Hosszu, színes angol keméből felöltő	10 kor.-tól
Hosszu, fekete színű posztóból felöltő	16 "
Hosszu, sötétkék színű posztóból	14 "

II. CSOPORT.

Costüm angol kelméből, színes	15 kor.-tól
Costüm sötétkék	25 "
Costüm fekete, finom kelméből	40 "

III. CSOPORT.

Selyem bluzok, színes bélelt	10 kor.-tól
Csípke " fehér	7 "
Szövet " színes	6 "

IV. CSOPORT.

Delain pongyolák, színes	9 kor.-tól
Szövet " " " "	15 "
Mosó " " " "	7 K 50 f.

!! A többi cikkek is rendkívül olcsó árban szerezhetők be !!

Üzlethelyiség kiadó.

Olcsó árak.

Berendezés eladó.

Debreczenben kapható Hoffmann és Koskovits kárpentermékjében Piac-utca 49. a főpostával szemben